



การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4



โดย
นายศิริรัตน์ ชาวสอาด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE STRATEGIC MANAGEMENT AND EDUCATIONAL QUALITY OF SCHOOL
UNDER KANCHANABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Academic Year 2024
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
โดย นายศิริรัตน์ ขาวสอาด
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา
รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์)

650620058 : การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2

คำสำคัญ : การบริหารเชิงกลยุทธ์, คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

นาย ศิริรัตน์ ขาวสอาด: การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 2) คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 73 โรงเรียน กำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา ตามแนวคิดของวิลัน และคณะ และคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และด้านการประเมินผลและการประเมินใหม่ตามลำดับ
2. คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการบริหารและการจัดการ และคุณภาพของผู้เรียน ตามลำดับ
3. การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะคล้ายตามกัน

650620058 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : STRATEGIC MANAGEMENT, EDUCATIONAL QUALITY OF SCHOOL

MR. Sirirat KAOSA-ART : THE STRATEGIC MANAGEMENT AND EDUCATIONAL QUALITY OF SCHOOL UNDER KANCHANABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4 Thesis advisor : Associate Professor Prasert Intarak, Ed.D.

The purposes of this research were to determine 1) the strategic management of school under Kanchanaburi Primary Educational service area office 4 2) the educational quality of school under Kanchanaburi Primary Educational service area office 4 and 3) the relationship between the strategic management and educational quality of school under Kanchanaburi Primary Educational service area office 4. The sample of this research consisted of 73 schools under the Kanchanaburi Primary Educational service area office 4. The two respondents from each school consisted of a school director and a quality teacher, with the total of 146. The research instrument was a questionnaire about the strategic management of school, based on the concept of Wheelen and others and the educational quality of school, based on Office of the Basic Education Commission Concept. The statistical analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results of this research were as follows :

1. The strategic management of school under Kanchanaburi Primary Educational service area office 4, as a whole and each aspect were at a high level, ranking from the highest to the lowest by arithmetic mean; strategy formulation, strategy implementation, environmental analysis and evaluation and reassessment.

2. The educational quality of school under Kanchanaburi Primary Educational service area office 4, as a whole and each aspect were at a high level, ranking from the highest to the lowest by arithmetic mean; learner centered approach process, management process and educational quality.

3. There was significant relationship between the strategic management and educational quality of school under Kanchanaburi Primary Educational service area office 4, at a high level, that was statistically significance at .01 level in positive direction.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษา คำแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสมบูรณ์และดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษา และขอขอบพระคุณ ดร.วรรณสิริ สร้างเอี่ยม ดร.ฉวีวรรณ อินชุกุล ดร.อัจฉราภรณ์ บัวลังกา ดร.เตือนใจ คคดี และดร.ชลิตา ตระกูลสุนทร ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล และทดลองเครื่องมือที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวิจัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนบ้านหนองกะหนาก รวมถึงเพื่อนพี่น้องครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ที่ให้การช่วยเหลือในการประสานเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยความเต็มใจ ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ตลอดจนเพื่อนปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเต็มใจจนทำให้วิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้าย ผู้วิจัยจะไม่สามารถประสบความสำเร็จทางการศึกษาได้ ถ้าหากปราศจากการสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งจากมารดาและครอบครัว คุณประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดามารดา ครอบครัว บุรพคณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้อบรมสั่งสอนด้วยความปรารถนาดีให้กับผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

ศิริรัตน์ ขาวสอาด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ข้อคำถามของการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	9
ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	16
การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....	16
ความหมายของกลยุทธ์.....	16
ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	18
ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	21
กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	23

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.....	38
ความหมายของคุณภาพการศึกษา.....	38
ความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการศึกษา.....	41
แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	43
คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.....	47
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4สภาพ ทั่วไป.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
งานวิจัยในประเทศ.....	58
งานวิจัยต่างประเทศ.....	66
สรุป.....	68
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	69
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	69
ระเบียบวิธีวิจัย.....	70
แผนแบบการวิจัย.....	70
ประชากร.....	71
กลุ่มตัวอย่าง.....	71
ผู้ให้ข้อมูล.....	71
ตัวแปรที่ศึกษา.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	77

สรุป.....	79
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	80
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4	82
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4.....	90
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4.....	98
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผล.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	114
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	114
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	115
รายการอ้างอิง.....	116
ภาคผนวก.....	122
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	123
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ ค่า IOC	126
ภาคผนวก ค หนังสือขอตกลงเครื่องมือ และรายชื่อสถานศึกษาที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ.....	134
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	137
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และรายชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง.....	146
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	151



สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2565-2566	8
ตารางที่ 2	รายชื่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4	55
ตารางที่ 3	ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามอำเภอ	71
ตารางที่ 4	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	81
ตารางที่ 5	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม	83
ตารางที่ 6	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม (Environmental analysis)	84
ตารางที่ 7	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการกำหนดกล ยุทธ์ (Strategy formulation)	85
ตารางที่ 8	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการนำกลยุทธ์ไป ปฏิบัติ (Strategy implementation)	87
ตารางที่ 9	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการประเมินผล และการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment)	88
ตารางที่ 10	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม	90
ตารางที่ 11	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านคุณภาพของผู้เรียน	91

ตารางที่ 12 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านกระบวนการบริหารและ การจัดการ.....	93
ตารางที่ 13 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านกระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	95
ตารางที่ 14 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4	98



สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย	13
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย	14
แผนภูมิที่ 3 องค์ประกอบพื้นฐานของการบริหารเชิงกลยุทธ์	28
แผนภูมิที่ 4 องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์	31



บทที่ 1

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรมนุษย์ เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศ ที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก 20 ปีข้างหน้า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมี การวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้น การพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคตจะต้องมี ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีพัฒนาการที่ครอบคลุมด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นมนุษย์ที่มีทักษะ ความเป็นเลิศในระดับสูงเป็นนักคิด ผู้ประกอบการยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัด ของตนเอง ดังนั้น เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยสามารถได้รับการพัฒนาและ ยกระดับได้เต็ม ศักยภาพและเหมาะสม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้ง การแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุม ทั้งในส่วนของการพัฒนาทุนมนุษย์ และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อ ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม ประกอบด้วยการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ทุกช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้งในการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม และค่านิยม เพื่อให้มนุษย์ทุกคนมีความดี ในการดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมให้น่าอยู่ต่อไป และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบ พลิกโฉมในทุกระดับตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบ การเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการออกแบบการเรียนรู้ที่ทันสมัยใหม่ มีการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหาร การเปลี่ยนบทบาทครู การจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง ได้อย่างต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว¹ ตลอดระยะเวลาของการพัฒนาการศึกษา โดย

¹สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580**, เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 กันยายน 2567, เข้าถึงได้จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf

ภาพแห่งความสำเร็จของการศึกษานั้นจะปรากฏให้เห็นในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ อาทิเช่น การเพิ่มอัตราการเข้าศึกษาของผู้เรียนในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา การกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาของรัฐในการเข้าถึงการศึกษา รวมถึงการผลิตและพัฒนากำลังคนที่เชื่อมโยงกับตลาดงานผ่านระบบการศึกษาแบบทวิภาคีโดยภาพรวมระบบการศึกษายังมีปัญหาด้านคุณภาพ และมาตรฐานในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์และการผลิตกำลังคนตามความต้องการของประเทศ²

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากสถานการณ์ต่างๆ ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ในช่วงระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา อาทิ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ได้แก่ เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง หุ่นยนต์ โดรน การแข่งขัน การลงทุนที่หลากหลาย สินค้าและบริการที่ตอบโจทย์ชีวิตรูปแบบใหม่ ตลอดจนการกำหนดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 รวมทั้งแนวโน้มการพัฒนา ที่เน้นสร้างทักษะ สมรรถนะของคนให้รู้จักเชื่อมโยง ปรับตัวให้เข้ากับโลกที่เปลี่ยนไป เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาและจัดการศึกษาของประเทศ จึงเกิดการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของชาติใหม่ โดยเน้นเฉพาะการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามระดับและประเภทการศึกษาให้เป็นคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์ การพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี³

ปัจจุบันการบริหารเชิงกลยุทธ์ได้เข้ามามีส่วนในการจัดการขั้นพื้นฐานเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงตามความซับซ้อนของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป และให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาต้องมีความยืดหยุ่น

²สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579** (กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด, 2560), 76.

³สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **มาตรฐานการศึกษาของชาติกับการประกันคุณภาพการศึกษาของคนไทย** (กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด, 2560), 5.

ในการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วจากผลิตภัณฑ์หนึ่งไปสู่อีกผลิตภัณฑ์หนึ่ง หรือเปลี่ยนจากเทคโนโลยีหนึ่งไปสู่อีกเทคโนโลยีหนึ่งซึ่งใช้เวลาไม่นาน องค์กรจำเป็นต้องตระหนักว่าไม่มีสิ่งใดที่มีความได้เปรียบอย่างยั่งยืน การจะสร้างความยืดหยุ่นเชิงกลยุทธ์นั้นจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ องค์กรจำเป็นต้องอาศัยความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กรในระยะยาว และต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือเป็นองค์กรที่มีทักษะในการสร้าง การรับ การถ่ายโอนความรู้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้แนวใหม่รวมถึงข้อมูลเชิงลึก การเรียนรู้ขององค์กรเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการแข่งขันในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อีกทั้งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและการพัฒนาสิ่งใหม่ ทั้งนี้ องค์กรที่ต้องการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้จะต้องมีทักษะสำคัญ 4 ด้าน 1) การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 2) การทดลองด้วยวิธีการใหม่ ๆ 3) การเรียนรู้จากประสบการณ์ตนเอง ประสบการณ์ในอดีต และประสบการณ์ของผู้อื่น 4) การถ่ายเทความรู้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์กร การบริหารเชิงกลยุทธ์ไม่ได้เป็นงานสำหรับผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น แต่เป็นงานที่บุคลากรทุกระดับในองค์กรจะต้องมีส่วนร่วม และช่วยในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้ เพื่อการพัฒนาวิธีการทำงาน ขั้นตอน และเทคนิคในการประเมินอย่างต่อเนื่อง⁴

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ ในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถมีชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่าง ๆ ทั่วทั้งโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาทุกด้าน เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการจัดการศึกษาและการพัฒนาคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนามนุษย์ภายใต้แรงกดดันทั้งภายในและภายนอกประเทศ และแรงกดดันที่เป็นปัญหาที่ประเทศต้องเผชิญ จุดมุ่งหมายก็เพื่อให้มนุษย์ทุกคนในประเทศไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อให้สังคมในประเทศไทยเป็นสังคมที่น่าอยู่ มีคุณภาพ รวมทั้งยังมีคุณธรรม และเพื่อให้ประเทศไทยนั้นสามารถก้าวข้ามผ่านกับดักในด้านรายได้

⁴กุลเชษฐ์ มงคล, **การจัดการเชิงกลยุทธ์** (ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560), 5-6.

ระดับปานกลางนำไปสู่ประเทศที่มีการพัฒนาในอนาคต รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย⁵

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของบุคคลแต่ละคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อให้เป็นคนรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักการแก้ไขปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานศึกษาเป็นหลัก⁶ เนื่องด้วยสถานศึกษามีบทบาทหน้าสำคัญในการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ บนความเชื่อที่ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาประชาชน และเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ความมุ่งมั่นและหลักการจัดการศึกษาต้องมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งสติปัญญา ความรู้ ร่างกาย จิตใจ คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและยังสามารถพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศให้มีการพัฒนาที่สูงขึ้น โดยให้ประชาชนทุกคนมีการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพตามที่ประเทศต้องการในอนาคต จึงมีความจำเป็นยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพของประชาชน และเพิ่มขีดความสามารถของประเทศไทยให้สูงขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาต้องมีกลยุทธ์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จคือคุณภาพการศึกษา⁷

⁵สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560), 1.

⁶สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, แนวทางการประกันคุณภาพภายในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต พ.ศ.2561 (ม.ป.ท.,ม.ป.ป.), 1.

⁷ขุนรา รัตนศิริประภา, การประกันคุณภาพการศึกษา : กระบวนทัศน์ หลักการ และการปฏิบัติ (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2566), 1.

ปัญหาการวิจัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีวิสัยทัศน์ คือ องค์กรขับเคลื่อนนวัตกรรมสู่ความเป็นเลิศ จัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มุ่งสร้างพื้นฐาน และพัฒนาผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 จากรายงานผลการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 รวมทั้งการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) และรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2566 ได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาและจุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

เนื่องจากรายงานผลการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 4 เมื่อศึกษาจุดที่ควรพัฒนา โดยภาพรวม พบว่า 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ร้อยละ 78.05 รองลงมาคือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา ร้อยละ 71.95 และความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ร้อยละ 52.44 ตามลำดับ 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ร้อยละ 75.61 รองลงมาคือ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ร้อยละ 64.63 และดำเนินการพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 60.98 ตามลำดับ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 74.39 รองลงมาคือ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 57.32 ตามลำดับ⁸

จากการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) โรงเรียนอนุบาลหนองปรือ ประจำปีการศึกษา 2566 ได้สรุปจุดที่ควรพัฒนาในมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ สถานศึกษาควรมีการปรับปรุงการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

⁸สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4, รายงานผลการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 2566 (กาญจนบุรี: กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา, 2566), 26.

การศึกษาในด้านการวิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีครอบคลุมในข้อมูลเชิงลึกและมีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น⁹

จากการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) โรงเรียนบ้านหนองกะหนาก ประจำปีการศึกษา 2566 ได้สรุปผลจุดที่ควรพัฒนาในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นยกระดับผลสัมฤทธิ์ ยังขาดการปฏิบัติที่ต่อเนื่องจริงจัง การยกระดับผลสัมฤทธิ์แต่ละกลุ่มสาระประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ระดับชาติของนักเรียนมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงพัฒนาขึ้นโดยรวม แต่ไม่ผ่านเกณฑ์ในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ จึงต้องมุ่งเน้นพัฒนาต่อไป มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ได้แก่ การวางแผนพัฒนาปรับปรุงที่เป็นระบบ และการสร้างแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน¹⁰

จากการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) โรงเรียนบ้านหนองมะสัง ประจำปีการศึกษา 2566 ได้สรุปผลจุดที่ควรพัฒนาในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ไม่สมบูรณ์ โรงเรียนควรมีกระบวนการช่วยเหลือให้แก่ใจ 0 ร มส. มผ. ได้มากขึ้น และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรสถานศึกษา ควรพัฒนาผู้เรียนด้านภาษาต่างประเทศและด้านการคิดคำนวณในทุกระดับชั้น ซึ่งจากผลการทดสอบทางการศึกษาปีการศึกษา 2566 พบว่า ผู้เรียนที่มีผลการทดสอบด้านการคิดคำนวณในทุกระดับชั้นยังไม่สามารถดำเนินการพัฒนาได้อย่างรอบด้าน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ โรงเรียนต้องเร่งวิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อมวางแผน และแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียนให้สูงขึ้น และมีการจัดระบบสารสนเทศในกลุ่มบริหารทั้ง 4 ฝ่ายให้อยู่ในระบบเทคโนโลยีและเป็นปัจจุบัน มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดกิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์อย่างหลากหลาย ฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์หาความรู้จากแหล่งเรียนรู้สื่อ

⁹โรงเรียนอนุบาลหนองปรือ, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2566 (กาญจนบุรี: โรงเรียนอนุบาลหนองปรือ, 2566), 49.

¹⁰โรงเรียนบ้านหนองกะหนาก, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2566 (กาญจนบุรี: โรงเรียนบ้านหนองกะหนาก, 2566), 27.

เทคโนโลยีให้มากขึ้นและพัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้จัดเตรียมห้องปฏิบัติการให้อยู่ในสภาพดีและพร้อมใช้งานเสมอ ครูควรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายตามสภาพจริง สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และธรรมชาติวิชา¹¹

จากการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปจุดที่ควรพัฒนาได้ดังนี้ สถานศึกษาควรมีการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านการวิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น ควรมีการพัฒนาในการวางแผนที่เป็นระบบ และการสร้างแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียนให้สูงขึ้น ควรมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนให้สูงขึ้น รวมถึงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรของสถานศึกษา ควรมีพัฒนาผู้เรียนให้มีการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และ ครูควรพัฒนาการวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงและสอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้

จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์และสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) จากการวิเคราะห์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยรวมยังไม่พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ครูมีอัตราการย้ายออกสูงทำให้ขาดแคลนครูที่มีประสิทธิภาพและไม่ตรงตามวิชาเอก ครูมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป ส่งผลกระทบต่อหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอน และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนส่งผลให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคม เช่น เด็กติดเกมส์ ขาดคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น¹² รวมทั้งจากการรายงานผลคะแนนการทดสอบทาง

¹¹โรงเรียนบ้านหนองมะสัง, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2566 (กาญจนบุรี: โรงเรียนบ้านหนองมะสัง, 2566), 39.

¹²สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4, แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566-2570) ฉบับทบทวนปีงบประมาณ 2567, เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2567, เข้าถึงได้จาก <https://online.anyflip.com/ndyxe/ntkd/mobile/index.html>

การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2565-2566 แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2565-2566

สาระการ เรียนรู้	ระดับ สพป.กาญจนบุรี เขต 4		การพัฒนา(+/-)	ระดับประเทศ
	ปี 2565	ปี 2566	2565-2566	ปี 2566
ภาษาไทย	50.97	53.93	+3.03	57.30
ภาษาอังกฤษ	31.82	32.12	+0.30	37.32
คณิตศาสตร์	24.99	27.01	+2.02	29.96
วิทยาศาสตร์	35.82	38.69	+2.87	40.75
รวมเฉลี่ย	35.86	37.94	+2.08	41.33

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4, รายงานผลการทดสอบทาง
 การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2566 (กาญจนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4), 16.

จากตารางที่ 1 พบว่าโดยภาพรวมผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน
 (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4 มีคะแนนเฉลี่ย 37.94 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2565 เมื่อพิจารณา
 เป็นสาระการเรียนรู้พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย สาระการเรียนรู้ภาษาไทย (53.93) สาระการเรียนรู้
 วิทยาศาสตร์ (38.69) สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (32.12) และสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
 (27.01) เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยกับระดับประเทศ พบว่า ทุกสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า
 ระดับประเทศ

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การบริหารงานของโรงเรียนในบางส่วนยังต้องม
 การพัฒนาและปรับปรุง การบริหารเชิงกลยุทธ์มีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาอย่างมาก
 ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการในการบริหารจัดการขององค์กรที่ช่วยให้องค์กรสามารถ
 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานศึกษาเพื่อช่วยแก้ปัญหาและ
 ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา
 เรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อทราบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
2. เพื่อทราบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับข้อคำถามในการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับใด
2. คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับใด
3. การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 หรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับข้อคำถามในการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับปานกลาง
2. คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับปานกลาง
3. การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) มาเป็นขอบข่ายของการวิจัย ซึ่งได้ระบุว่าสถานศึกษาทุกแห่งเป็นระบบเปิดโดยมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกอย่างต่อเนื่องและมีองค์ประกอบพื้นฐาน 5 ประการ ดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรทางกายภาพ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ และสารสนเทศ 2) กระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation Process) เป็นการดำเนินการภายในของสถานศึกษาและการบริหารจัดการในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการนิเทศ ติดตาม 3) ผลผลิต (Outputs) เป็นการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจ 4) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการต่าง ๆ โดยข้อมูลสามารถนำไปปรับปรุงเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและเปลี่ยนแปลงสำหรับผลผลิตในอนาคต 5) สภาพแวดล้อม (Environment) เป็นสภาพแวดล้อมโดยรอบของสถานศึกษา รวมถึงปัจจัยภายนอกอื่น ๆ เช่น สังคม การเมือง และเศรษฐกิจที่เข้ามามีผลกระทบต่อสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาการดำเนินงานที่ตอบสนองต่อความต้องการตามสภาพแวดล้อมไปพร้อมกัน¹³

การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบการบริหารที่มีกระบวนการเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะทำให้การบริหารบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ดังนี้ เดส และคณะ (Dess and others) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กระบวนการ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์กลยุทธ์ 2) การกำหนดกลยุทธ์ และ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ¹⁴ ส่วนของ เดวิด, เดวิด และเดวิด (David, David and David) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) 2) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) และ 3) การประเมินกลยุทธ์ (Strategy evaluation)¹⁵ ซึ่งของ วีเลนและคณะ (Wheelen and others)

¹³Frederick C. Lunenburg and Allan Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 7th ed. (California: SAGE Publications, 2022). 23-25.

¹⁴Gregory G. Dess and others, **Strategic management text & case**, 10th ed. (New York: McGraw-Hill Education, 2021), 9-13.

¹⁵Fred R David, Forest David, and Meredith E. David, **Strategic Management concepts and cases**, 18th ed. (New York: Pearson, 2023), 7-8.

การบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) 2) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) และ 4) การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment)¹⁶ ส่วนของกุลเชษฐ์ มงคล ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดทิศทางขององค์การ (Direction) 2) การสำรวจสภาวะแวดล้อม (Environmental Scanning) 3) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) และ 5) การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and Control)¹⁷ ส่วนของฐาปนา ฉินไพศาล ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การตรวจสอบสภาวะแวดล้อม (Environment Scanning) 2) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) และ 4) การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ (Evaluation and Control)¹⁸ ส่วนของเกียรติชัย กาศสินธุ์ ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กระบวนการ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) 2) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) และ 3) การดำเนินกลยุทธ์ (Strategic Implementation)¹⁹ ส่วนของประยงค์ มีใจชื่อ ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 กระบวนการ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (An Environmental Analysis) 2) การกำหนดทิศทางขององค์การ (An Organizational Direction) 3) การสร้างกลยุทธ์องค์การ (Strategy Formulation) 4) การปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ (Strategy Implementation) และ

¹⁶Thomas L. Wheelen and others, **Strategic Management and Business Policy: Globalization, Innovation and Sustainability**, 16th ed. (United Kingdom: Pearson, 2024), 42-48.

¹⁷ กุลเชษฐ์ มงคล, **การจัดการเชิงกลยุทธ์** (ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560), 7-12.

¹⁸ฐาปนา ฉินไพศาล, **การจัดการเชิงกลยุทธ์** (นนทบุรี: ธนัชการพิมพ์, 2560), 12-25.

¹⁹เกียรติชัย กาศสินธุ์, **การจัดการเชิงกลยุทธ์** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์, 2563), 13.

5) การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategy Control)²⁰ ส่วนของ สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ ได้กล่าวถึง กระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management Process) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ 2) ขั้นตอนการกำหนดทางเลือกเชิงกลยุทธ์ และ 3) ขั้นตอนการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ²¹

ส่วนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดขององค์การทุนเพื่อเด็ก แห่งสหประชาชาติ (UNICEF) คุณภาพการศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ประการ 1) คุณภาพของผู้เรียน 2) สภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการศึกษา ที่มีคุณภาพ²² ส่วนขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (UNESCO) กรอบการศึกษาที่มีคุณภาพแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) คุณลักษณะของผู้เรียน 2) สภาพแวดล้อม 3) ทรัพยากรของสถานศึกษา 4) การจัดการเรียนรู้ 5) ผลลัพธ์ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน²³ ส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ 1) คุณภาพของผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ²⁴ จากแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาเขียนเป็นแผนภูมิเชิงระบบ ได้ดังแผนภูมิที่ 1

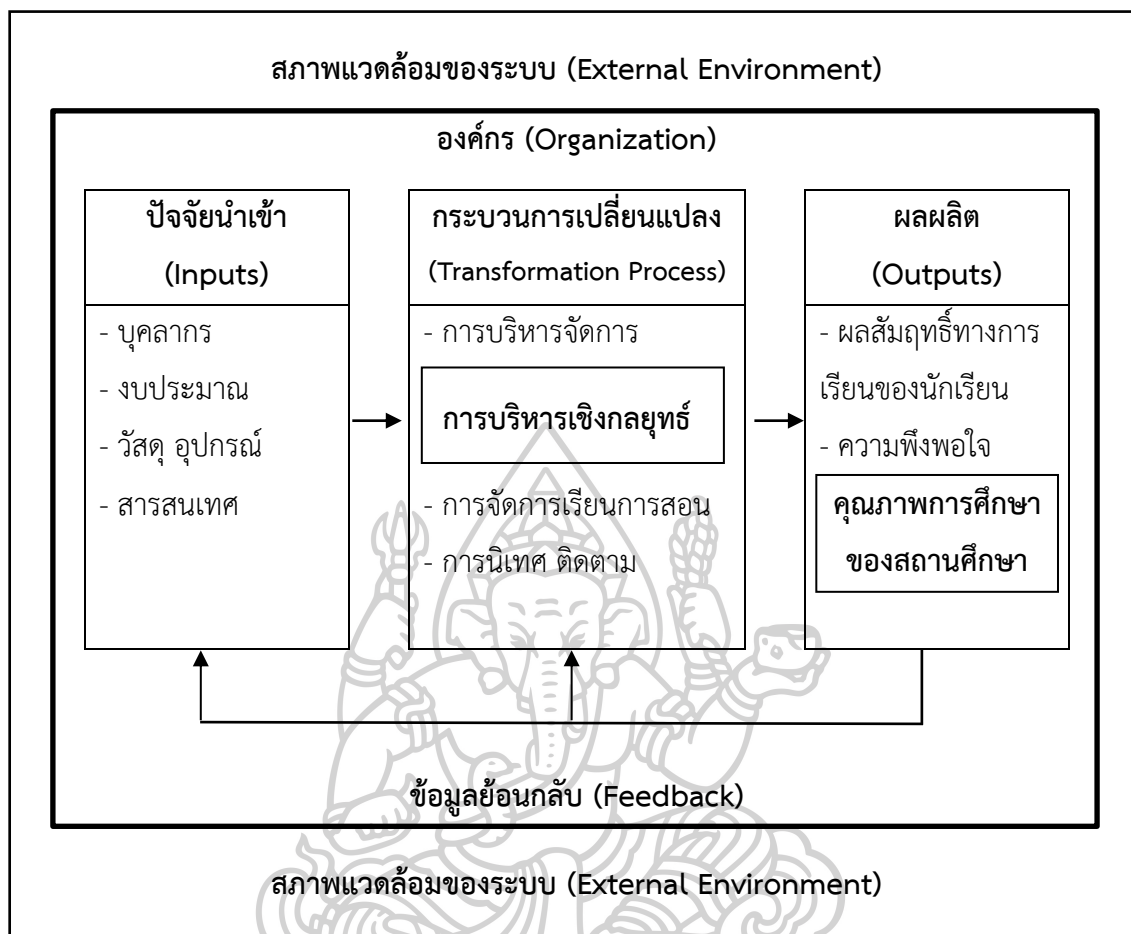
²⁰ประยงค์ มีใจชื่อ, **การจัดการเชิงกลยุทธ์**, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2563), 12-15.

²¹สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, **การบริหารเชิงกลยุทธ์** (กรุงเทพฯ: อมรินทร์ฮาวทู อมรินทร์ พรินติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2564), 36-39.

²²UNICEF, **Defining Quality in Education**, accessed July 17, 2024, available from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000199104>

²³UNESCO, **Quality and learning indicators**, accessed July 17, 2024, available from <https://learningportal.iiep.unesco.org/en/issue-briefs/monitor-learning/quality-and-learning-indicators>

²⁴สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการประเมินคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2561), 25-39.



แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 7th ed. (California: SAGE Publications, 2022), 23-25.

: Thomas L. Wheelen and others, **Strategic Management and Business Policy: Globalization, Innovation and Sustainability**, 16th ed. (United Kingdom: Pearson, 2024), 42-48.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2561), 25-46.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัย โดยมุ่งที่จะศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 โดยตัวแปรต้นที่ศึกษา คือ การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวคิดของวีเลน และคณะ (Wheele and others) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) 2) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) และ 4) การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment) สำหรับตัวแปรตามที่ศึกษา คือ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 มาตรฐาน ได้แก่ 1) คุณภาพผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังแผนภูมิที่ 2

การบริหารเชิงกลยุทธ์ (X_{tot})	คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Y_{tot})
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (X_1)	1. คุณภาพของผู้เรียน (Y_1)
2. การกำหนดกลยุทธ์ (X_2)	2. กระบวนการบริหารและการจัดการ (Y_2)
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X_3)	3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_3)
4. การประเมินผลและการประเมินใหม่ (X_4)	

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : Thomas L. Wheelen and others, **Strategic Management and Business Policy: Globalization, Innovation and Sustainability**, 16th ed. (United Kingdom: Pearson, 2024), 42-48.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2561), 25-46.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้นิยามความหมายของคำไว้ดังนี้

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กร เพื่อใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจทางการบริหารอย่างเป็นระบบซึ่งช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายในระยะยาว ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) 2) การกำหนดยุทธ์ (Strategy formulation) 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) และ 4) การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment)

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความเป็นเลิศทางด้านต่างๆ ทั้งด้านการบริหารและด้านวิชาการ ทำให้เกิดสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ 1) คุณภาพของผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และโรงเรียนขยายโอกาสที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบไปด้วย อำเภอบ่อพลอย อำเภอหนองปรือ และอำเภอเลาขวัญ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำราเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้ง หลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการศึกษา วิเคราะห์งานวิจัยโดยได้จัดแบ่งเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอ ประกอบด้วย 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา 2) คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3) ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 และ 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยโดยมีรายละเอียดของการศึกษาวิจัย ดังนี้

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา

ในยุคปัจจุบันที่สภาพแวดล้อมขององค์การมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมด้านเทคโนโลยี จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความร่วมมือกัน เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่เหมาะสมต่อสถานการณ์ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่จะทำให้องค์การประสบความสำเร็จ การบริหารเชิงกลยุทธ์ จะช่วยให้องค์การมีกรอบและทิศทางการทำงานที่ชัดเจน สร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงาน นำไปสู่ความสำเร็จ²⁵

ความหมายของกลยุทธ์

ในแนวคิดดั้งเดิม กลยุทธ์ (Strategy) มาจากรากศัพท์ภาษากรีกว่า Strategos มีความหมายว่า “แม่ทัพ” หรือ Stratos ที่มีความหมายว่า “กองทัพ” หรือ Strategia ที่มีความหมายว่า “เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ทางทหารในการสั่งการ ที่ได้ถูกใช้ในการวางแผนและบังคับบัญชากองทัพ หรือความเป็นแม่ทัพ”²⁶ และได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของคำว่า กลยุทธ์ ไว้ดังนี้

²⁵ยศกร วรรณวิจิตร, การบริหารองค์การ (กรุงเทพฯ: พิมพ์ทันใจ, 2565), 109.

²⁶วาทิต อินทุลักษณ์, การจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ (กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2565), 12.

แกมเบล, ปีเตอร์ และทอมสัน (Gambal , Peteraf, and Thompson) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ว่า กลยุทธ์ หมายถึง จุดของการดำเนินการที่ผู้บริหารขององค์กรนำมาใช้เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากกว่าองค์การคู่แข่งและบรรลุผลที่เหนือกว่า²⁷

ฮิตต์, ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskisson) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ว่า กลยุทธ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นและการดำเนินการที่บูรณาการและประสานงานกัน ซึ่งออกแบบมาเพื่อใช้ประโยชน์จากความสามารถหลักและได้เปรียบทางการแข่งขัน²⁸

โรธาเออร์เมล (Rothaermel) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ว่า กลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและการดำเนินการที่ครอบคลุมองค์การเพื่อให้ได้รับและรักษาประสิทธิภาพที่เหนือกว่าเมื่อเทียบกับคู่แข่ง²⁹

วาทิต อินทุลักษณ์ ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ว่า กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการที่องค์กรกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินการบริหารจัดการต่างๆ ในระยะยาวเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ซึ่งเป็นผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรทั้งภายในและภายนอก³⁰

สุมนา จันทราช ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ว่า กลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนระยะยาวเกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงานขององค์กร ที่ทำให้องค์การบรรลุตามเป้าหมายนำมาสร้างความได้เปรียบเหนือคู่แข่งในการธุรกิจนั้นๆ โดยกลยุทธ์ที่ธุรกิจนำไปตัดสินใจและนำไปใช้ปฏิบัติ นั้น จะต้องเลือกกลยุทธ์ที่มีความสอดคล้องกับความต้องการหลักขององค์กร³¹

²⁷John E. Gamble, Margaret A. Peteraf, and Arthur A. Thompson, **Essentials of STRATEGIC MANAGEMENT: The Quest for Competitive Advantage**, 6th ed. (United States of America: McGraw-Hill Education, 2019), 2.

²⁸Michael A. Hitt, R. Duane Ireland, and Robert E. Hoskisson, **Strategic Management: Competitiveness & Globalization: Concepts and Cases**, 13th ed. (United Kingdom: Pearson Education, 2020), 4.

²⁹Frank T. Rothaermel, **Strategic management**, 6th ed. (New York: McGraw Hill, 2024), 7.

³⁰วาทิต อินทุลักษณ์, **การจัดการเชิงกลยุทธ์ สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ** (กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2565), 14.

³¹สุมนา จันทราช, **การจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อความเป็นเลิศ** (นนทบุรี: สยามจุลละมณพอล, 2567), 15.

จิริฐ ชวนชม ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ว่า กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานขององค์กรโดยมีการกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร รูปแบบ แผนการ หรือแนวทางเพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จแนวทางในการเปรียบเทียบจุดแข็งขององค์กรกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเพื่อคิดหาวิธีที่ดีที่สุด ซึ่งกลยุทธ์ที่ดีที่มีการนำไปปฏิบัติได้อย่างประสบความสำเร็จ³²

จากการให้ความหมายของนักวิชาการดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนระยะยาวเพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและนำไปสู่ความสำเร็จ โดยต้องเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับความต้องการขององค์กรและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ.

ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความหมายการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งได้มีผู้ให้คำนิยามไว้อย่างหลากหลายและแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการนำไปใช้แต่ยังคงมีลักษณะ คล้ายคลึงกัน โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

เดส และคณะ (Dess and others) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การวิเคราะห์ การตัดสินใจ และการดำเนินการที่องค์กรดำเนินการเพื่อสร้างและรักษาความได้เปรียบทางการแข่งขัน³³

เดวิด, เดวิด และเดวิด (David, David and David) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ของการกำหนดกลยุทธ์การนำไปปฏิบัติ และการตัดสินใจที่ช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ได้³⁴

โรธาเออร์เมล (Rothaermel) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การจัดการที่ผสมผสานรวมการวิเคราะห์ การกำหนดแผน และการดำเนินการเพื่อค้นหาความได้เปรียบทางการแข่งขัน³⁵

³²จิริฐ ชวนชม, **แนวคิด ทฤษฎี การวางแผนกลยุทธ์ และจริยธรรมการประกอบธุรกิจสุขภาพ** (กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2568), 5.

³³Gregory G. Dess and others, **Strategic management text & case**, 10th ed. (New York: McGraw-Hill Education, 2021), 5.

³⁴Fred R. David, Forest David, and Meredith E. David, **Strategic Management concepts and cases**, 18th ed. (New York: Pearson, 2023), 4.

วีเลน และคณะ (Wheelen and others) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การตัดสินใจและการดำเนินการของผู้บริหารที่ช่วยกำหนดประสิทธิภาพในระยะยาวขององค์การ ประกอบด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (ทั้งภายนอกและภายใน) การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินผลและการประเมินใหม่³⁶

ภักดี มานะหิรัญเวท ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง เป็นกลุ่มของการตัดสินใจและการกระทำของการบริหารซึ่งพิจารณาถึงการดำเนินการขององค์การในระยะยาว โดยได้รวบรวมเรื่องสำคัญด้านต่างๆ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (ทั้งภายในและภายนอก) การกำหนดกลยุทธ์ (การวางแผนเชิงกลยุทธ์ หรือการวางแผนระยะยาว) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินผลและการควบคุม ดังนั้นระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ จึงเน้นถึงการกำกับและการประเมินโอกาสและภัยคุกคามภายนอก โดยพิจารณาร่วมกับจุดอ่อนจุดแข็งขององค์การเพื่อที่จะกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ใหม่และนำไปปฏิบัติสำหรับองค์การ³⁷

กุลเชษฐ์ มงคล ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนการตัดสินใจ และการปฏิบัติที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจขององค์การในระยะยาว ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร และเป้าหมาย การสำรวจสถานะแวดล้อมภายในและภายนอก การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินผลและการควบคุม³⁸

ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่มีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา และเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อม เป็นทั้งการออกแบบและการปฏิบัติที่ทั้ง 2 ส่วนนี้ไม่ได้แยกออกจากกัน แต่เป็นความสัมพันธ์

³⁵Frank T. Rothaermel, **Strategic management**, 6th ed. (New York: McGraw Hill LLC, 2024), 6.

³⁶Thomas L. Wheelen and others, **Strategic Management and Business Policy: Globalization, Innovation and Sustainability**, 16th ed. (United Kingdom: Pearson, 2024), 32.

³⁷ภักดี มานะหิรัญเวท, **การจัดการเชิงกลยุทธ์ระดับโลก** (กรุงเทพฯ: สยาม บุ๊คส์, 2556), 3.

³⁸กุลเชษฐ์ มงคล, **การจัดการเชิงกลยุทธ์** (ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560), 3.

ระหว่างกันตลอดเวลาซึ่งประกอบไปด้วย การกำหนดทิศทางและสภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการควบคุมกลยุทธ์³⁹

ฐาปนา ฉิมไพศาล ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดการกระทำและการตัดสินใจทางการบริหารเพื่อที่จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานขององค์การในระยะยาวได้ รวมถึงการตรวจสอบสภาวะแวดล้อมการกำหนดกลยุทธ์ และการนำกลยุทธ์ไปประยุกต์ใช้ ตลอดจนการควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์⁴⁰

อำพล นววงศ์เสถียร ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการทรงสนทนาระหว่างไปสู่แนวคิด กลยุทธ์ การวางตำแหน่งทางกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์และทางเลือกกลยุทธ์ การดำเนินการตามกลยุทธ์ การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ โดยเริ่มต้นจากการกำหนดทิศทาง ภารกิจ และกลยุทธ์การดำเนินงานขององค์กรให้ชัดเจน และสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ จากสภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพการณ์ภายในขององค์กร การดำเนินการพัฒนาปรับปรุงส่วนต่างๆ ขององค์กรให้สามารถนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและการติดตามกำกับ ควบคุม และประเมินผลการดำเนินการตามกลยุทธ์ การเรียนรู้ผลความก้าวหน้า ตลอดจนการจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงต่อไป⁴¹

ประยงค์ มีใจซื่อ ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการบริหารที่มีความต่อเนื่อง มีการกระทำซ้ำบ่อยๆ มีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานในองค์การ มุ่งหวังเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ในขณะนั้นๆ⁴²

วาทิต อินทุลักษณ์ ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและข้อมูลสำคัญขององค์การ

³⁹ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา, การจัดการเชิงกลยุทธ์ : เทคโนโลยีและวัฒนธรรม, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560), 8.

⁴⁰ฐาปนา ฉิมไพศาล, การจัดการเชิงกลยุทธ์ (นนทบุรี: ธนัชการพิมพ์, 2560), 1.

⁴¹อำพล นววงศ์เสถียร, การจัดการเชิงกลยุทธ์ การแสวงหาความได้เปรียบในการแข่งขัน, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, 2562), 12.

⁴²ประยงค์ มีใจซื่อ, การจัดการเชิงกลยุทธ์, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2563), 6.

เพื่อใช้ในการตัดสินใจ วางแนวทางการดำเนินงาน และควบคุมการปฏิบัติเพื่อให้องค์การสามารถดำเนินการได้ตามสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันได้⁴³

สุมนา จันทราช ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการวางแผนกำหนดการดำเนินงาน และการประเมินผล เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เป็นรูปแบบของกลยุทธ์ในระยะยาว เพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและสร้างกลยุทธ์ให้กับองค์การ เนื่องจากกลยุทธ์ที่เลือกจะเป็นการเลือกที่ดีในการเปลี่ยนแปลงจากสถานการณ์ปัจจุบันไปสู่สถานการณ์ที่ดีขึ้นในอนาคต⁴⁴

จากการให้ความหมายของนักวิชาการดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์การ เพื่อใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจทางการบริหารอย่างเป็นระบบซึ่งช่วยให้องค์การบรรลุเป้าหมายในระยะยาว

ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์

ในสภาวะการณ์ที่สภาพแวดล้อมมีความหลากหลายมากขึ้น รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลต่อการดำเนินการขององค์การอย่างรุนแรง การบริหารเชิงกลยุทธ์จึงเป็นรูปแบบการจัดการที่ได้รับความนิยมเฉพาะในองค์การทางธุรกิจ นอกจากนี้ยังถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายในองค์การภาครัฐ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์การเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร สถาบันการศึกษา เพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้⁴⁵

อำพล นววงศ์เสถียร ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า โดยทั่วไป การบริหารเชิงกลยุทธ์จะมุ่งสู่แนวความคิดที่จะสร้างผลประโยชน์ทางการเงินและไม่ใช้ทางการเงิน กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้องค์การและโดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นผู้นำในการคิดและวางแผนสำหรับ การดำรงอยู่ในอนาคตคดจึงบรรลุความรับผิดชอบสูงสุดของคณะกรรมการบริหารเชิงกลยุทธ์กำหนดทิศทางสำหรับองค์การและพนักงาน แตกต่างจากแผนกลยุทธ์ที่ทำเสร็จ

⁴³ วาทีต อินทุลักษณะ, *การจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ* (กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2565), 16.

⁴⁴ สุมนา จันทราช, *การจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อความเป็นเลิศ* (นนทบุรี: สยามจุลละมณฑล, 2567), 19.

⁴⁵ ยศกร วรณวิจิตร, *การบริหารองค์การ* (กรุงเทพฯ: พิมพ์ทันใจ, 2565), 111.

แล้วการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพนั้นมีการวางแผนติดตามและทดสอบกิจกรรมขององค์กรอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ผลให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานดีขึ้น⁴⁶

ประดิษฐ์ ดีวัฒนกุล ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรดังนี้

1. ช่วยให้องค์กรมีกรอบและทิศทางที่ชัดเจน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางขององค์กรจะเป็นแนวทางในการกำกับใช้ทรัพยากรขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

2. ช่วยให้ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบ โดยการพิจารณาถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรทำให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนั้นทำให้นักบริหารสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับสภาวะความเปลี่ยนแปลงได้

3. ช่วยสร้างความพร้อมในองค์กร ในการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อคิดค้นแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ นำไปสู่การจัดการความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นทำให้องค์กรมีการเตรียมความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาบุคลากรที่อยู่ภายในองค์กร เนื่องจากการพัฒนาเชิงกลยุทธ์จะต้องมีการสร้างความเข้าใจและแนวทางในการเตรียมพร้อมเพื่อรับกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นของสภาพแวดล้อมและคู่แข่ง

4. ช่วยสร้างประสิทธิภาพ ความสามารถที่เกิดจากการนำเสนอและความสามารถที่มีคุณภาพในการนำเสนอคุณค่าที่เหมาะสมในการจัดการเชิงกลยุทธ์กับศักยภาพของตนเองหรือในเชิงเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายตามความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพให้แก่องค์กรและเสริมสร้างการพัฒนาความสามารถทางการบริหารของนักบริหาร

5. ช่วยให้การทำงานเกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากการกำหนดกลยุทธ์ การประยุกต์ใช้และการตรวจสอบควบคุมไว้อย่างชัดเจนทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเกิดความร่วมมือโดยเฉพาะความเข้าใจในวัตถุประสงค์ขององค์กร อีกทั้งจะช่วยให้มีการจัดสรร

⁴⁶อำพล นววงศ์เสถียร, การจัดการเชิงกลยุทธ์ การแสวงหาความได้เปรียบในการแข่งขัน (กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, 2562), 12-13.

ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการบริหารองค์การในส่วนต่าง ๆ นอกจากนี้แล้ว การจัดการเชิงกลยุทธ์ยังช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในองค์การเข้าใจในภาพรวมโดยเฉพาะเป้าหมาย ในการดำเนินงานทำให้สามารถจัดลำดับ การดำเนินงานตามลำดับความสำคัญเร่งด่วนได้

6. ช่วยให้องค์การมีมุมมองที่ครอบคลุม โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นวิธีการบริหารที่คำนึงถึงปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งหมายความรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับ องค์การ เช่น เจ้าหน้าที่ คู่แข่ง ประชาชน และผู้รับบริการ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ล้วนมีความต้องการที่ แตกต่างกันไป หากองค์การสามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้ก็จะทำให้บุคคลส่งเสริม สนับสนุนหรือให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ในทางกลับกันหากองค์การคาดหวังดังกล่าว อาจเกิดความเคลื่อนไหวที่ส่งผลกระทบต่อองค์การ เช่น การหยุดงาน หรือการฟ้องร้อง เป็นต้น⁴⁷

จากแนวคิดที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ในข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้องค์การ มีกรอบและทิศทางที่ชัดเจน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์การ อย่างเป็นระบบ สร้างความพร้อมให้องค์การให้การทำงานเกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งจะช่วยให้มีการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการบริหารองค์การ ในส่วนต่าง ๆ และยังทำให้ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบ โดยการพิจารณาถึงปัจจัยสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกองค์การทำให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ส่งผลให้ผลให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานดีขึ้น

กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง และอธิบายไว้ดังนี้

ฮิตต์, ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskisson) ได้กล่าวถึงกระบวนการ บริหารเชิงกลยุทธ์ว่า ชัดความมุ่งมั่น การตัดสินใจ และการดำเนินการที่ทำให้องค์การบรรลุ ความสามารถในการแข่งขันเชิงกลยุทธ์และได้เปรียบการแข่งขัน ซึ่งประกอบไปด้วย กระบวนการ ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินกลยุทธ์ ขั้นตอนแรก ขององค์การในกระบวนการนี้คือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและองค์การภายใน เพื่อระบุโอกาสและภัยคุกคามภายนอก และเพื่อรับรู้ทรัพยากรภายใน และความสามารถหลัก

⁴⁷ประดิษฐ์ ดีวัฒนกุล, เอกสารประกอบการเรียนการสอนการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565), 6-7.

ขององค์การ ผลลัพธ์ของการวิเคราะห์เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเลือกกลยุทธ์หรือกลยุทธ์ขององค์การ ส่วนกลยุทธ์ของแบบจำลองเกี่ยวข้องกับกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินกลยุทธ์⁴⁸

เดส และคณะ (Dess and others) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่าเป็นกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์กลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

1. การวิเคราะห์กลยุทธ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์การ และความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์การ

2. การตัดสินใจกำหนดกลยุทธ์ โดยองค์การเกี่ยวกับการลงทุน ความมุ่งมั่น และแง่มุมอื่น ๆ ของการดำเนินงานที่สร้างและรักษาความได้เปรียบทางการแข่งขัน

3. การดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ทำโดยองค์การที่ดำเนินการตามกลยุทธ์ที่กำหนด รวมถึงการควบคุมเชิงกลยุทธ์ การออกแบบองค์การ และความเป็นผู้นำ⁴⁹

เดวิด, เดวิดและเดวิด (David, David and David) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) หมายถึง การประกอบด้วยการพัฒนาวิสัยทัศน์และพันธกิจ การระบุโอกาสและภัยคุกคามภายนอกขององค์การ การกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนภายใน การสร้างวัตถุประสงค์ระยะยาว การสร้างกลยุทธ์ทางเลือกและการเลือกกลยุทธ์เฉพาะเพื่อดำเนินการ ประเด็นด้านการกำหนดกลยุทธ์ ได้แก่ การตัดสินใจว่าจะเข้าสู่ภารกิจใหม่ใดบ้าง ภารกิจใดที่จะละทิ้ง ไม่ว่าจะขยายการดำเนินงานหรือกระจายความเสี่ยงว่าจะเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ ไม่ว่าจะควบรวมหรือจัดตั้งกิจการร่วมค้า และวิธีหลีกเลี่ยงการเทคโอเวอร์ที่ไม่เป็นมิตร เพราะไม่มีองค์การใดมีทรัพยากร ที่ไร้ขีดจำกัดนักยุทธศาสตร์ต้องตัดสินใจว่าทางเลือกใดกลยุทธ์เชิงรุกจะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทมากที่สุด การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ทำให้องค์การมีความรับผิดชอบเป็นเวลานาน ผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ ตลาด ทรัพยากร และเทคโนโลยีเฉพาะกลยุทธ์เป็นตัวกำหนดความได้เปรียบในการแข่งขันในระยะยาว ไม่ว่าจะดีหรือไม่ดีการตัดสินใจ

⁴⁸Michael A. Hitt, R. Duane Ireland, and Robert E. Hoskisson, **Strategic Management: Competitiveness & Globalization: Concepts and Cases**, 13th ed. (United Kingdom: Pearson Education, 2020), 6.

⁴⁹Gregory G. Dess and others, **Strategic management text & case**, 10th ed. (New York: McGraw-Hill Education, 2021), 9-13.

เชิงกลยุทธ์มีผลต่อประสิทธิผลที่สำคัญและมีผลกระทบต่อองค์กร ผู้บริหารระดับสูงมีมุมมองที่ดีที่สุดที่จะเข้าใจผลกระทบของการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์อย่างเต็มที่พวกเขามีสิทธิที่จะลงทุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำเนินการ

2. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) หมายถึง การนำกลยุทธ์มาใช้ให้เกิดผลในองค์กร ซึ่งองค์กรจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์รายปี การกำหนดนโยบาย การกระตุ้นแรงจูงใจให้บุคลากร และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ยังรวมถึง การพัฒนาวัฒนธรรมที่สนับสนุนกลยุทธ์ การสร้างโครงสร้างองค์กร การเปลี่ยนทิศทางของโอกาสทางการแข่งขัน การเตรียมงบประมาณ การพัฒนาและใช้ระบบสารสนเทศ การวางแผนกลยุทธ์ การเชื่อมโยงคำตอบแทนของบุคลากรกับประสิทธิผลขององค์กร การดำเนินการในขั้นนี้เรียกว่า ขั้นตอนปฏิบัติการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ที่เป็นการระดมบุคลากรและผู้บริหารเพื่อนำกลยุทธ์ที่ถูกกำหนดไว้ไปปฏิบัติตามแผนให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ยากที่สุด ทำให้ขั้นตอนนี้จำเป็นต้องมีวินัย ความมุ่งมั่น และการเสียสละส่วนบุคคล ซึ่งการใช้กลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการจูงใจบุคลากร ซึ่งเป็นศิลปะมากกว่าวิทยาศาสตร์ และสิ่งสำคัญอย่างยิ่งคือทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่จะทำให้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ

3. การประเมินกลยุทธ์ (Strategy Evaluation) หมายถึง ขั้นตอนสุดท้ายในการบริหารเชิงกลยุทธ์ ในขั้นนี้ผู้บริหารจำเป็นต้องทราบว่ากลยุทธ์ใดที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ ขั้นตอนนี้เป็นวิธีการหลักที่จะได้รับข้อมูลเพื่อเป็นการวัดประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรว่าบรรลุผล ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญของผู้บริหารที่ต้องนำมาพิจารณาว่ากลยุทธ์ที่กำหนดนั้น เมื่อนำไปปฏิบัติจริงแล้วจะมีประสิทธิภาพดีเพียงใด การดำเนินการในขั้นนี้มีพื้นฐานการดำเนินการ 3 ประการ คือ 1) การทบทวนปัจจัยภายนอกและภายใน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการกำหนดกลยุทธ์ 2) การวัดประสิทธิผล 3) การนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน⁵⁰

⁵⁰Fred R David, Forest David, and Meredith E. David, **Strategic Management concepts and cases**, 18th ed. (New York: Pearson, 2023), 7-8.

วีเลนและคณะ (Wheelen and others) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบที่ ได้แก่ 1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) 2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) 3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) 4. การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment) มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) หมายถึง การติดตาม วิเคราะห์ และการเผยแพร่ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในไปยังบุคลากรสำคัญภายในองค์การ จุดประสงค์คือเพื่อระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (strategic factors) ไม่ว่าจะปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอกหรือภายในซึ่งจะเป็นปัจจัยที่จะช่วยในการวิเคราะห์การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ขององค์การ วิธีที่ง่ายที่สุดใน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยใช้การวิเคราะห์สวอท (SWOT Analysis) SWOT เป็นตัวย่อที่ใช้ คือ จุดแข็ง (S: Strengths) จุดอ่อน (W: Weaknesses) โอกาส (O: Opportunities) และอุปสรรค (T: Threats)

1.1 สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ที่อยู่ภายนอกองค์การ และโดยปกติไม่ได้อยู่ในการควบคุมระยะสั้นของผู้บริหาร ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ส่งผลต่อบริบทขององค์การ ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สภาพแวดล้อมทางสังคม และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับงาน

1.2 สภาพแวดล้อมภายในองค์การประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ จุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ที่มีอยู่ภายในองค์การเองและอยู่ภายใต้การควบคุมระยะสั้นของผู้บริหาร ตัวแปรเหล่านี้ประกอบเป็นบริบทในการทำงาน ซึ่งรวมถึงโครงสร้าง วัฒนธรรม ความสามารถ และทรัพยากรขององค์การ จุดแข็งที่สำคัญก่อให้เกิดชุดความสามารถหลักที่องค์การสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน แม้ว่าการจัดการเชิงกลยุทธ์โดยพื้นฐานแล้วจะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ก่อให้เกิดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์การ แต่วิธีการวิเคราะห์แต่ละวิธีได้รับการพัฒนาอย่างมากในช่วงสี่ทศวรรษที่ผ่านมา กระบวนการทั้งสี่เต็มไปด้วยเทคนิคที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจที่แข็งแกร่งและซับซ้อนขององค์การ

2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) หมายถึง กระบวนการตรวจสอบ การวิเคราะห์ และการตัดสินใจแบบมีโครงสร้างที่ช่วยให้องค์การมีเกณฑ์ในการบรรลุความได้เปรียบทางการแข่งขัน รวมถึงการระบุจุดแข็งและระบุจุดอ่อนที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์การ รวมถึงการกำหนดพันธกิจ วัตถุประสงค์และนโยบายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

2.1 พันธกิจ (Mission: Stating Purpose) หมายถึง วัตถุประสงค์หรือเหตุผลที่ระบุไว้อย่างชัดเจนในการดำรงอยู่ขององค์การ เป็นคำแถลง พันธกิจที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างดี จะกำหนดวัตถุประสงค์พื้นฐานและเป็นเอกลักษณ์ที่ทำให้้องค์การแตกต่างจากองค์การอื่น ๆ ในประเภทเดียวกัน บางคนชอบพิจารณาวิสัยทัศน์และพันธกิจเป็นสองแนวคิดที่แตกต่างกัน ซึ่งพันธกิจ (Mission) อธิบายถึงองค์การเป็นอย่างไรในปัจจุบัน ส่วนวิสัยทัศน์ (Vision) อธิบายถึงสิ่งที่้องค์การต้องการจะเป็น ดังนั้นพันธกิจในความหมายนี้จึงครอบคลุมถึงวิสัยทัศน์ขององค์การด้วย

2.2 วัตถุประสงค์ขององค์การ (Objectives: Listing Expected Results) หมายถึง ผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะได้จากการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่วางแผนไว้ วัตถุประสงค์ควรต้องระบุถึงสิ่งที่ต้องการให้ประสบความสำเร็จอะไร และเมื่อไหร่พร้อมกับกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสม

2.3 กลยุทธ์ (Strategy: Defining the Competitive Advantages) หมายถึง แผนหลักขององค์การ ซึ่งระบุว่าองค์การจะมีวิธีปฏิบัติอย่างไร (How) เพื่อให้บรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กลยุทธ์จะทำให้้องค์การเกิดความได้เปรียบในการแข่งขันมากที่สุด และลดความเสียเปรียบ ในการแข่งขันให้เหลือน้อยที่สุด กลยุทธ์มี 3 ระดับ คือ ระดับองค์การ ระดับธุรกิจ และระดับหน้าที่

2.3.1 กลยุทธ์ระดับองค์การ (Corporate Strategy) หมายถึง กลยุทธ์ที่กำหนดแนวทางการดำเนินงานในภาพรวมขององค์การ ประกอบด้วย กลยุทธ์ขยายตัว (Growth) กลยุทธ์คงตัว (Stability) และกลยุทธ์การหดตัว (Retrenchment)

2.3.2 กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Strategy) หมายถึง กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันหรือการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ประกอบด้วยกลยุทธ์การแข่งขัน (Competitive) และกลยุทธ์ความร่วมมือ (Cooperative)

2.3.3 กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional Strategy) หมายถึง มุ่งเน้นไปที่การใช้ทรัพยากรขององค์การใน กิจกรรมดำเนินงานของหน่วยงานภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สูงสุด เพื่อให้้องค์การมีข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน

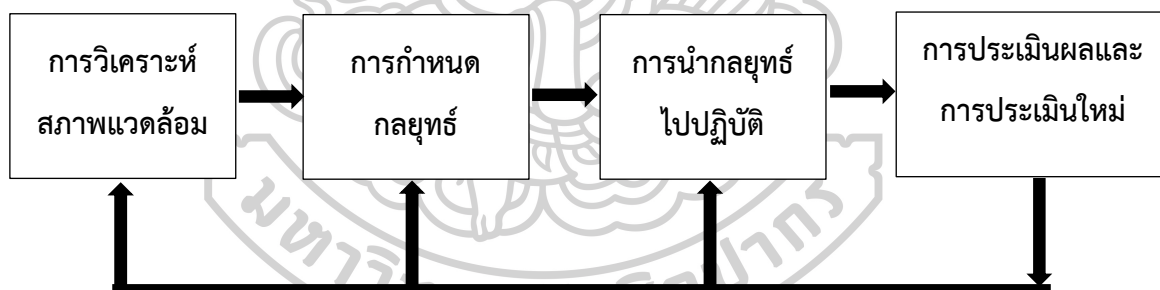
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) คือ กระบวนการนำกลยุทธ์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยจัดทำแผนงานและยุทธวิธี งบประมาณ และการปฏิบัติในแผนงาน กระบวนการนี้อาจทำให้เกิดโครงสร้างโดยรวมของ้องค์การเปลี่ยนแปลงไป

3.1 แผนงานและยุทธวิธี (Procedures: Detailing Activities) หมายถึง การระบุกิจกรรมและขั้นตอนในการปฏิบัติ

3.2 งบประมาณ (Budgets: Costing Programs) หมายถึงแผนงานขององค์การ ในรูปของตัวเงิน งบประมาณจึงใช้ในการวางแผนและการควบคุมการปฏิบัติงาน เนื่องจาก งบประมาณจะมี การแสดงรายละเอียดค่าใช้จ่ายในกิจกรรม งบประมาณไม่เพียงแต่ทำหน้าที่เป็นแผน โดยละเอียดของกลยุทธ์ที่กำลังดำเนินการอยู่เท่านั้น แต่ยังคงคาดการณ์ถึงงบประมาณที่จะส่งถึง ผลกระทบที่คาดว่าจะมีต่ออนาคตทางการเงินขององค์การด้วย

3.3 การปฏิบัติในแผนงาน (Procedures: Detailing Activities) หมายถึง วิธีปฏิบัติ ซึ่งเป็นการกำหนดลำดับขั้นตอนก่อนหลัง และอธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติในแผนงาน โดยทั่วไปขั้นตอนปฏิบัติองค์การจะจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้รู้กระบวนการของ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติในเรื่องใด อย่างไร เพื่อให้แผนงานขององค์การบรรลุเป้าหมาย

4. การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment) หมายถึง กระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์การ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบประสิทธิภาพ ของผลการปฏิบัติงานตามที่คาดหวังไว้ พร้อมทั้งสามารถนำข้อมูลของการปฏิบัติงานนั้น มาดำเนินการแก้ปัญหา รวมถึงสามารถนำมาระบุดจุดอ่อนในการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงประสิทธิภาพให้กับองค์การต่อไปได้⁵¹ ดังแผนภูมิที่ 3



แผนภูมิที่ 3 องค์ประกอบพื้นฐานของการบริหารเชิงกลยุทธ์

ที่มา: Thomas L. Wheelen and others, **Strategic Management and Business Policy: Globalization, Innovation and Sustainability**, 16th ed. (United Kingdom: Pearson, 2024), 42.

⁵¹Thomas L. Wheelen and others, **Strategic Management and Business Policy: Globalization, Innovation and Sustainability**, 16th ed. (United Kingdom: Pearson, 2024), 42-48.

กุลเชษฐ์ มงคล ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดทิศทางขององค์การ (Direction) หมายถึง ขั้นตอนแรกในการจัดการเชิงกลยุทธ์ เริ่มต้นด้วยการกำหนดทิศทางการดำเนินการให้กับองค์การ ซึ่งได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) ค่านิยม (Core Value) และเป้าหมาย (Objectives) ขององค์การ

2. การสำรวจสภาวะแวดล้อม (Environmental Scanning) หมายถึง ขั้นตอนนี้เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (Internal and External Analysis) ขององค์การ วิธีการในการเริ่มต้นการสำรวจสภาวะแวดล้อมองค์การคือการทำการวิเคราะห์สถานการณ์ ได้แก่ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) ซึ่งเป็นปัจจัยกลยุทธ์ขององค์การทั้งนี้การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การ ทำได้โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในขององค์การซึ่งประกอบด้วยหลายปัจจัย โดยปัจจัยทั้งหลายนี้ถือเป็นปัจจัยที่องค์การสามารถควบคุมได้ (Controllable Factors) เช่น ปัจจัยโครงสร้างองค์การ ทรัพยากรบุคคล เงินทุน การตลาด เป็นต้น โดยจุดแข็งที่สำคัญจะเป็นตัวสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ให้กับองค์การ ในขณะที่การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคสามารถทำได้โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งจะเกี่ยวข้องปัจจัยที่องค์การไม่สามารถควบคุมได้ (Uncontrollable Factors) แต่เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อองค์การ ยกตัวอย่างเช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย สังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี

3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หมายถึง การวางแผนสำหรับการดำเนินองค์การที่ตอบสนองต่อจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ขั้นตอนในการกำหนดกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์ในแต่ละระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับบริษัท (Corporate Level Strategy) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Level Strategy) กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional Strategy) รวมถึงกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ (international Business Strategy) นอกจากนี้การกำหนดกลยุทธ์ยังเกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางนโยบาย (Setting Policy Guidelines) ซึ่งเป็นแนวทางในการตัดสินใจที่เชื่อมโยงการกำหนดกลยุทธ์กับการนำไปสู่การปฏิบัติ

4. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) หมายถึง กระบวนการที่องค์การนำกลยุทธ์และนโยบายไปปฏิบัติโดยผ่านการสร้างหรือพัฒนาโครงการ งบประมาณ และขั้นตอนการทำงาน การสร้างแผนปฏิบัติการ ซึ่งโดยปกติการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจะดำเนินการโดยผู้บริหารระดับกลางและพนักงานระดับปฏิบัติการ และถูกทบทวนการปฏิบัติงานโดยผู้บริหารระดับสูง

นอกจากนี้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติยังเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรขององค์กรอีกด้วย

5. การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and Control) หมายถึง กระบวนการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานและการดำเนินการตามแผน เป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ โดยผู้บริหารในแต่ละระดับจะนำผลการปฏิบัติงานไปสู่การแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานเป็นผลจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งรวมถึงผลที่แท้จริงของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยการปฏิบัติตามการจัดการเชิงกลยุทธ์แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานขององค์กร การประเมินในแง่ผลกำไรและผลตอบแทนในการลงทุน ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินผลและควบคุมมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องได้รับข้อมูลที่ชัดเจนทันที และไม่มีอคติจากผู้ใต้บังคับบัญชา และใช้ข้อมูลดังกล่าวเปรียบเทียบกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับสิ่งที่ตั้งไว้⁵²

ฐาปนา ฉิ้นไพศาล ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบสภาวะแวดล้อม (Environment Scanning) หมายถึง การตรวจสอบสภาวะแวดล้อมเป็นการกำกับ ประเมินผล และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสภาวะแวดล้อมภายในและภายนอกแก่บุคลากรภายในองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงให้เห็นถึงปัจจัยเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นองค์ประกอบทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกซึ่งจะช่วยในการวิเคราะห์และการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ขององค์กร

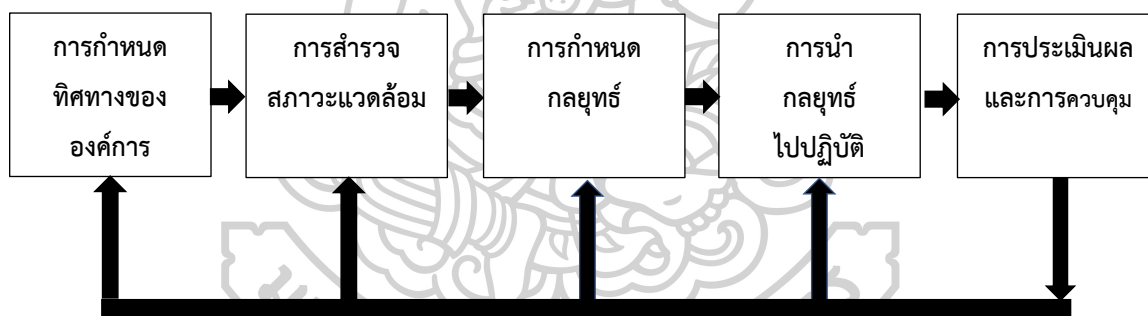
2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หมายถึง การกำหนดกลยุทธ์เป็นกระบวนการในการตรวจสอบ วิเคราะห์ และการตัดสินใจที่จะทำให้ได้รับความได้เปรียบในการแข่งขัน การกำหนด กลยุทธ์จะต้องกำหนดความได้เปรียบในการแข่งขันด้านกลยุทธ์ธุรกิจรวมถึงการกำหนดพันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์และนโยบายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) หมายถึง การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นขั้นขั้นตอนที่กิจการได้กำหนดนโยบายและกลยุทธ์แล้วจึงนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติโดยการพัฒนาผ่านโปรแกรมการดำเนินงาน งบประมาณ และกระบวนการ ขั้นตอนนี้จะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมองค์กร โครงสร้าง และ/หรือระบบการบริหารทั่วทั้งองค์กรการนำกลยุทธ์ไปใช้จะอยู่ใน

⁵²กุลเชษฐ์ มงคล, การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560), 7-12.

ความรับผิดชอบของผู้จัดการระดับต้นและระดับกลาง นอกเสียว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจการผู้บริหารระดับสูงก็จำเป็นจะต้องมีการทบทวนกลยุทธ์ที่นำไปใช้ซึ่งในบางครั้งจะต้องมีการวางแผนปฏิบัติงาน การนำกลยุทธ์ไปใช้จะต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรในแต่ละวัน

4. การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ (Evaluation and Control) หมายถึง การควบคุมและการประเมินผลกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่องค์กรใช้ในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานทั้งองค์กร โดยการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้จัดการในทุกระดับจะต้องนำผลลัพธ์ที่ได้รับไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานขององค์กร แม้ว่าการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์จะเป็นองค์ประกอบสุดท้ายของการจัดการเชิงกลยุทธ์ แต่การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์สามารถชี้ให้เห็นจุดอ่อนของการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติในขั้นตอนก่อนหน้านี้และสามารถกระตุ้นให้กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ต้องเริ่มต้นใหม่⁵³ ดังแผนภูมิที่ 4



แผนภูมิที่ 4 องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

ที่มา: ฐาปนา ฉิ่นไพศาล, การจัดการเชิงกลยุทธ์ (นนทบุรี: ธนัชการพิมพ์, 2560), 12.

อ่าพล นววงศ์เสถียร ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า จะเริ่มต้นจากการวางแผนและกำหนดเป้าหมายขององค์กร การกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาวขององค์กรและตรวจสอบให้แน่ใจว่าสิ่งเหล่านี้มีการแบ่งปันกับสมาชิกทั้งหมดขององค์กร อธิบายและแบ่งปันว่าผู้บริหารแต่ละคนในทีมจะมีผลกระทบอย่างไรต่อองค์กรที่บรรลุเป้าหมายนี้ สิ่งนี้จะช่วยให้สมาชิกแต่ละคนในทีมรู้สึกถึงจุดประสงค์และจะฉายภาพให้เห็นถึงงานที่แต่ละหน่วยงานหรือแต่ละคน

⁵³ ฐาปนา ฉิ่นไพศาล, การจัดการเชิงกลยุทธ์ (นนทบุรี: ธนัชการพิมพ์, 2560), 12-25.

จะต้องรับผิดชอบเพื่อ มุ่งสู่เป้าหมายเชิงกลยุทธ์จากนั้นผู้บริหารและพนักงานที่เกี่ยวข้องจะร่วมกัน รวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุดโดยข้อมูลนี้จะเป็นส่วนสำคัญในการนำมาสร้างกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายผ่านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์การ ขั้นตอนของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์นี้จะ สร้างความตระหนักให้้องค์การมองเห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ภายในองค์การและเข้าใจความต้องการทั้งหมดขององค์การ รวมทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและ ภัยคุกคามที่กำลังเกิดขึ้นกับองค์การทั้งปัจจุบันและอนาคต จากนั้น องค์การจะต้องวิเคราะห์และ สังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมไว้เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่้องค์การจำเป็นต้องใช้เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ล่วงหน้าทำการระบุทรัพยากรที่มีประโยชน์ที่มีคุณค่า รวมทั้งค้นหา ทรัพยากรอื่น ๆ ที่จำเป็นในการวางกลยุทธ์ขององค์การและนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในขั้นตอนนี้ คือขั้นตอนที่กลยุทธ์ขององค์การถูกนำไปใช้จริง ภายหลังจากผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในองค์การ ได้มีการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ผู้บริหารระดับสูงกำหนดไว้ จากนั้น้องค์การจะต้องทำการประเมิน และติดตามแต่ละส่วนของกลยุทธ์ของ้องค์การตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง ระดับต้น และ ระดับปฏิบัติการ เพื่อร่วมกันตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้ดำเนินการไปสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าหรือไม่อย่างไร มิฉะนั้นแล้ว เมื่อถึงเวลาที่้องค์การจะทำการปรับแต่ง เพื่อเสริมสร้างแผนกลยุทธ์โดยรวมก็จะมีปัญหาเกิดขึ้น ดังนั้นขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนที่้องค์การ จะติดตามความคืบหน้าและมีโอกาสจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดคิดในกระบวนการ บริหารเชิงกลยุทธ์⁵⁴

เกียรติชัย กาฬสินธุ์ ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า กระบวนการบริหาร เชิงกลยุทธ์เป็นการจัดการแบบบูรณาการที่มีวัตถุประสงค์ในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยทั่วไปแล้ว กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) และการดำเนินกลยุทธ์ (Strategic Implementation) ถึงแม้้องค์ประกอบทั้งสามจะมีความแตกต่างกัน แต่ก็มีข้องเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกันอย่างแยกออกจากกันไม่ได้หลายครั้ง้องค์การอาจต้องทำทั้งสามกิจกรรมไปพร้อม ๆ กัน โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีความผันผวนหรือมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างสูงและรวดเร็ว⁵⁵

⁵⁴อำพล นววงศ์เสถียร, การจัดการเชิงกลยุทธ์การแสวงหาความได้เปรียบในการแข่งขัน, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, 2562), 39.

⁵⁵เกียรติชัย กาฬสินธุ์, การจัดการเชิงกลยุทธ์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันบัณฑิตพัฒน บริหารศาสตร์, 2563), 13.

ประยงค์ มีใจชื้อ ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นเรื่องของกระบวนการ (Process) หรือเป็นเรื่องของลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติการ ขั้นตอนหลักในการปฏิบัติในกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีลำดับดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (An Environmental Analysis)
2. การกำหนดทิศทางขององค์กร (An Organizational Direction)
3. การสร้างกลยุทธ์องค์กร (Strategy Formulation)
4. การปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ (Strategy Implementation)
5. การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategy Control)

ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Step 1 : Perform An Environmental Analysis)

กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เริ่มที่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมซึ่งจะสะท้อนให้เห็นภาพของสภาพแวดล้อมขององค์กรในด้าน

- ชี้ให้เห็นอุปสรรคและโอกาสทั้งในปัจจุบันและในอนาคต
- ประเมินข้อดีและข้อเสีย

ในที่นี้คำว่า สภาพแวดล้อม หมายความว่ารวมทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อความสำเร็จได้เปรียบเชิงการแข่งขัน

2. การกำหนดทิศทางองค์กร (Step 2 : Establish an Organizational Direction)

ในขั้นที่ 2 ของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือการกำหนดทิศทางองค์กร มีองค์ประกอบหลัก 4 ประการซึ่งนำไปใช้ในการกำหนดทิศทางขององค์กร คือ 1. วิสัยทัศน์ (Vision) 2. ภารกิจหลัก (Mission) 3. วัตถุประสงค์ (Objective) 4. เป้าหมาย (Goal) ในขั้นของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นขั้นที่ชี้ให้เห็น

- ข้อดี ข้อเด่น (Strengths)
- ข้อเสีย ข้อด้อย (Weaknesses)
- โอกาส (Opportunities)
- อุปสรรคหรือภัยคุกคาม (Threats)

การที่ผู้บริหารได้เข้าใจทั้งข้อดี ข้อเสีย อุปสรรคและโอกาส จะช่วยให้สามารถกำหนดทิศทาง พร้อมทั้งทำการปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจถึงวิธีการสร้างวิสัยทัศน์และการกำหนดภารกิจหลักขององค์กร คือต้องเข้าใจลักษณะที่แท้จริงของวัตถุประสงค์ขององค์กร สามารถสร้างและนำเอากระบวนการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาใช้ในการกำหนดและปรับเปลี่ยนทิศทางองค์กร

3. การสร้างกลยุทธ์องค์การ (Step 3 : Formulate an Organization Strategy)

ในขั้นที่ 3 ของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การสร้างกลยุทธ์ คำว่ากลยุทธ์ (Strategy) ในเรื่องของการบริหารขออนุญาตความหมายในทำนองที่ว่า เป็นการผสมผสานรวบรวมรูปแบบหรือแผนการต่างๆ เข้าไว้ด้วยกันเพื่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างเป้าหมายหลัก นโยบายหลักและการดำเนินงานขององค์การ ดังนั้นการสร้างกลยุทธ์จึงเป็นกระบวนการออกแบบกลยุทธ์ซึ่งจะนำไปสู่ความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน และเป็นการสร้างโอกาสในด้านต่าง ๆ ให้แก่องค์การอย่างต่อเนื่องตลอดไป

เพื่อให้การสร้างกลยุทธ์ขององค์การมีความหมายอย่างเหมาะสม ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับเครื่องมือชนิดต่างๆ ที่จะนำมาใช้สร้างกลยุทธ์ เช่น

- การวิเคราะห์โครงสร้างทางอุตสาหกรรม (Industry Structure Analysis)
- การวิเคราะห์สายสัมพันธ์แห่งคุณค่า (Value Chain Analysis)
- การวิเคราะห์ BCG Matrix (The Boston Consulting Group Growth-Share Matrix)

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ (Step 4 : Implementing the Organization Strategy)

ในขั้นที่ 4 ของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์คือการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะต้องเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการเพื่อทำการวิเคราะห์เชิงเหตุผลว่าการดำเนินการต่าง ๆ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่องค์การมากน้อยเพียงใด กล่าวคือ กลยุทธ์ขององค์การที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 3 จะสามารถนำพาและแลให้ให้ให้ก็เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ แก่องค์การได้อย่างไร

เพื่อให้การปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง ผู้บริหารจะต้องเข้าใจสิ่งต่าง ๆ อย่างชัดเจนในทุกสถานการณ์ เช่น

- รู้วิธีที่จะประคับประคองสิ่งต่างๆ ให้ดำเนินไปได้ด้วยดีภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
- รู้วิธีที่จะปรับเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดความสอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์การ เพื่อให้การดำเนินงานไม่หยุดชะงัก
- รู้ว่าการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์จะมีผลกระทบต่อโครงสร้างองค์การอย่างไร
- เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
- รู้และเข้าใจว่าทักษะทางด้านใดบ้างที่จำเป็นต่อการนำมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติและนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จที่มุ่งหวัง

ในขั้นการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์นี้ มุ่งหวังที่จะชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงแนวทางในการดำเนินงานที่จะสามารถลดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ในการดำเนินงานในขั้นนี้ จำเป็นต้องสร้างแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อเอาชนะอุปสรรคนานับประการซึ่งจะเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานจริง

ขั้นที่ 5 : การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Step 5 : Exert Strategic Control)

การควบคุมเชิงกลยุทธ์ เป็นการควบคุมองค์การชนิดพิเศษที่มุ่งตรงไปที่

- การตรวจสอบ (Monitoring)
- การประเมินผล (Evaluating) และ
- การปรับปรุงแก้ไข (Improving)

ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนตลอดกระบวนการควบคุม และรู้ถึงบทบาทที่แท้จริงของการตรวจสอบเชิงกลยุทธ์จึงจะนำไปสู่ความสำเร็จได้⁵⁶

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) หมายถึง ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบทั้ง 3 ประการ ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การ หมายถึง การวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม อุตสาหกรรมและธุรกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยพิจารณาถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทั้งในระยะสั้น กลาง และยาว เพื่อหาข้อสรุปว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจหรือต่อองค์การในเชิงบวกหรือในเชิงลบ ถ้ากระทบกับองค์การในเชิงบวกก็ถือว่าเป็น "โอกาส" แต่ถ้ากระทบกับธุรกิจในเชิงลบก็ถือว่าเป็น "ภัยอันตราย"

1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในนั้น หมายถึง การพิจารณาถึงโครงสร้างองค์การ ทรัพยากรมนุษย์ขององค์การ ทรัพยากรด้านต่างขององค์การไม่ว่าจะเป็นด้านการเงิน เทคโนโลยี สถานที่ตั้ง ฐานลูกค้าและอื่นๆ เพื่อดูว่าองค์ประกอบขององค์การที่เราเรียกว่า "สภาพแวดล้อมภายใน" ทั้งหมดนั้น เมื่อเทียบกับคู่แข่งแล้วเป็นจุดอ่อนหรือเป็นจุดแข็ง

⁵⁶ประยงค์ มีใจชื้อ, การจัดการเชิงกลยุทธ์, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2563), 12-15.

1.3 องค์ประกอบอีกส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ หมายถึง การวิเคราะห์ถึงค่านิยม การคาดหวัง ตลอดจนวัฒนธรรมขององค์การ องค์การนั้นประกอบด้วยบุคลากรที่มีความคิดอันหลากหลายการพิจารณาแนวความคิดของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในองค์การจึงเป็นส่วนสำคัญเพราะการดำเนินนโยบายหรือการวางแผนกลยุทธ์ให้ได้ผลนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงในการทำให้แผนนั้นสามารถปฏิบัติได้ ข้อเท็จจริงส่วนหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ แนวความคิดหรือค่านิยมของคนในองค์การ ซึ่งในองค์การนั้นมีความแตกต่างในแง่แนวความคิดในกลุ่มต่างๆ และในบางกรณีอาจมีความขัดแย้งหรือมีการเมืองในองค์การ เพราะการพิจารณาถึงการบริหารเชิงกลยุทธ์อันเป็นการบริหารที่คำนึงถึงที่เป็นไปได้ ย่อมคำนึงถึงบทบาทและอำนาจของกลุ่มต่าง ๆ โดยพิจารณาว่ากลุ่มใดมีอำนาจและมีพลังจะผลักดันแผนนโยบายที่กำหนดไว้เป็นผลสำเร็จ การศึกษาค่านิยมของกลุ่มดังกล่าวและการพัฒนาทิศทางและนโยบายขององค์การให้สอดคล้องกับกลุ่มคนเหล่านี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis)

2. ทางเลือกเชิงกลยุทธ์ (Strategic Choices) ถือเป็นขั้นตอนที่สองหลังจากที่ได้มีการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) แล้วในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย

2.1 การกำหนดแนวทางหรือทางเลือกทาง หมายถึง ภายหลังจากที่ได้มีการวิเคราะห์แวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ตลอดจนค่านิยมๆ จะเป็นขั้นตอนที่จะดูถึงความเป็นไปได้ในการกำหนดทิศทางพัฒนาองค์การ เพื่อให้ไปสู่แนวทางที่จะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และตั้งอยู่บนพื้นฐานของจุดอ่อนจุดแข็งและความเป็นไปได้ของการนำไปปฏิบัติบนพื้นฐานของการศึกษาค่านิยมของกลุ่มต่างๆ การกำหนดทางเลือกเชิงกลยุทธ์นั้นย่อมหมายถึง การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (Strategic Direction) กล่าวคือ เป็นการกำหนดทิศทางระยะสั้น กลาง และยาวขององค์การไปสู่อนาคต ตลอดจนการกำหนดกลยุทธ์ตามทางเลือกต่าง ๆ เพื่อบรรลุทิศทางที่ได้กำหนดไว้

2.2 การประเมินทางเลือกเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดทางเลือกเชิงกลยุทธ์หลาย ๆ แนวทางแล้วก็จะมาสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้และแนวทางที่มีความเหมาะสม อาจกล่าวได้ว่าเป็นการประเมินทางเลือกที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด และต้องเป็นแนวทางที่คำนึงถึงจุดแข็งจุดอ่อนขององค์การ รวมทั้งความเป็นไปได้ที่จะมีการปฏิบัติบนพื้นฐานของค่านิยม และเป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างสอดคล้องกับโอกาสที่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจน เป็นแนวทางที่ทำให้สามารถหลีกเลี่ยงตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก แนวทางที่กล่าวมาอาจเรียกว่า “กลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุด” โดยสามารถสรุปในการประเมินทางเลือกเชิงกลยุทธ์นั้น

เป้าหมายที่สำคัญที่สุดก็คือ ต้องการกลยุทธ์หรือแนวทางหรือนโยบายที่เหมาะสมที่สุด ภายใต้ว
ความเป็นไปได้ และแนวทางที่สามารถสร้างความก้าวหน้าให้กับองค์กรได้ดีที่สุด

2.3 การเลือกกลยุทธ์ หมายถึง ขั้นตอนภายหลังจากที่มีการประเมินถึงข้อดีข้อเสีย
ของทางเลือกเชิงกลยุทธ์ต่างๆ เรียบร้อยแล้ว ก็จะเป็นช่วงของการตัดสินใจในการเลือกทางเลือกใด
เป็นที่เด่นชัดนั้นในการที่จะไปสู่ข้อยุติในการกำหนดทางเลือกที่เด่นชัดนั้น ต้องยอมรับว่าประเด็นหรือ
ค่านิยมของผู้นำหรือฝ่ายบริหารนั้นมีน้ำหนักมากในการเป็นตัวกำหนดทางเลือก บ่อยครั้งทางเลือก
อาจไม่ได้เป็นทางเลือกที่มีเหตุมีผลอาจเป็นทางเลือกที่เกิดขึ้นมาจากอารมณ์หรือความผูกพันของผู้นำ
องค์กรเกิดจากทางเลือกที่เป็นผลมาจากการต่อสู้ทางการเมืองในระบอบองค์กรนั่นเอง

3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) หมายถึง ภายหลังจากที่ได้มี
การตัดสินใจกำหนดกลยุทธ์และทิศทางในการพัฒนาหรือที่เราเรียกว่า “ทิศทางเชิงกลยุทธ์”
(Strategic Direction) ก็มาถึงขั้นตอนที่สามของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic
Management Process) ในขั้นตอนของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ นั้น หมายถึง ขั้นตอนที่จะ
จะมีการวางแผนใช้ทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นการหาเงิน การจัดหาบุคลากร หรือการสร้างโรงงาน
หรือเครือข่าย นอกจากนี้ยังหมายถึงขั้นตอนของการจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม เพื่อสามารถ
นำเอาแนวทางหรือกลยุทธ์ที่ได้ตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติได้ดี ในขั้นตอนนี้ยังหมายถึงองค์ประกอบ
ในการจัดแบ่งโครงสร้างองค์กร รวมทั้ง การกำหนดระบบในการบริหาร ตลอดจนการกำหนดระบบ
เกี่ยวกับสารสนเทศ และอีกทั้งการสร้างค่านิยมหรือวัฒนธรรมขององค์กร⁵⁷

จากแนวคิด ทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ของนักวิชาการดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า
การบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
เป็นการตรวจสอบสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งจะต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลง
ในอดีต ปัจจุบัน และทำนายแนวโน้มในอนาคตที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กร การวิเคราะห์นี้
จะช่วยให้เข้าใจปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรในอนาคต 2) การกำหนดกลยุทธ์
เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และนโยบาย โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์
สภาพแวดล้อม เพื่อสร้างกลยุทธ์ที่สามารถทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายในระยะยาวอย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ เป็นการนำกลยุทธ์และนโยบายที่กำหนด
มาแล้วไปปฏิบัติจริง โดยเริ่มต้นจากการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ออกแบบแผน

⁵⁷สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, **การบริหารเชิงกลยุทธ์** (กรุงเทพฯ: อมรินทร์ฮาวทู อมรินทร์
พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2564), 36-39.

การดำเนินงานที่ชัดเจน กำหนดระยะเวลา และสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการ เพื่อให้ทุกคนสามารถดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ

4) การประเมินผลและการประเมินใหม่ เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบว่าแผนกลยุทธ์ที่นำไปใช้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคใดบ้าง ซึ่งข้อมูลที่ได้จะถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขแผนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

หัวใจสำคัญของการศึกษา คือ “ การเรียนรู้ของผู้เรียน ” โดยองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยในการประสบความสำเร็จของผู้เรียนและเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเกิดสมรรถนะที่สำคัญในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งมีหลายประการ ได้แก่ ครูผู้สอน หลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ดังนั้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพย่อมทำให้เกิดคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและทำให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาเพื่อทำให้กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ความหมายของคุณภาพการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความหมายของคุณภาพการศึกษา ซึ่งได้มีผู้ให้คำนิยามไว้อย่างหลากหลายและแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการนำไปใช้แต่ยังคงมีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคุณภาพไว้ ดังนี้

ซัมเมอร์ (Summers) ได้ให้ความหมายของคุณภาพว่า คุณภาพ หมายถึง การผลิตผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการที่ตรงตามข้อกำหนดเฉพาะที่ผู้บริโภคกำหนดไว้⁵⁸

เกิทซ์ และเดวิส (Goetsch and Davis) ได้ให้ความหมายของคุณภาพว่า คุณภาพ หมายถึง สถานะพลวัตที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ บริการ ผู้คน กระบวนการ และสภาพแวดล้อมที่ตรงตามหรือเกินความคาดหวัง และช่วยสร้างมูลค่าที่เหนือกว่า⁵⁹

⁵⁸Donna C. Summers, **Quality**, 5th ed. (United States of America: Pearson, 2014), 2.

ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ได้ให้ความหมายของคุณภาพว่า คุณภาพ หมายถึง ความพึงพอใจในผลผลิตที่มีมาตรฐานตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวที่กำหนดไว้ และได้รับการยอมรับจากผู้ให้บริการทั่วไปในแต่ละระดับ⁶⁰

นริดา เวชญาลักษณ์ ได้ให้ความหมายของคุณภาพว่า คุณภาพ หมายถึง ข้อกำหนดการเป็นไปตามมาตรฐาน การสร้างความพอใจให้ลูกค้าและมีต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสม โดยการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและกระบวนการบริหารจัดการที่ดี และสามารถบรรลุเป้าหมายที่องค์กรต้องการ ซึ่งในปัจจุบันไม่เพียงแต่ภาคธุรกิจที่เน้นในเรื่องคุณภาพและการบริการองค์การภาครัฐ รวมถึงหน่วยงานด้านการศึกษาได้นำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานโดยเน้นคุณภาพอย่างแพร่หลาย เพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการอย่างต่อเนื่อง⁶¹

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ ได้ให้ความหมายของคุณภาพว่า คุณภาพ หมายถึง ลักษณะของผลิตภัณฑ์ การบริการระบบ หรือกระบวนการต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองและสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้รับบริการ⁶²

จากความหมายของนักวิชาการดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า คุณภาพ หมายถึง การมอบสิ่งที่คุณใช้บริการต้องการให้เกิดความพึงพอใจในผลผลิตที่มีมาตรฐาน และมีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจสูงสุด นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (UNESCO) ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง ลักษณะเฉพาะของกระบวนการกำหนดคุณภาพทางการศึกษา โดยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่

⁵⁹David L. Goetsch and Stanley B. Davis, **Quality Management for organizational excellence introduction to total quality**, 8th ed. (New Jersey: Pearson, 2016), 3.

⁶⁰ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, **การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 188.

⁶¹นริดา เวชญาลักษณ์, **การประยุกต์ใช้ TQM ในการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (เชียงใหม่: วนิตการพิมพ์, 2563), 29.

⁶²ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, **พื้นฐานการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: มินิ เซอร์วิส ซัพพลาย, 2562), 228.

กำหนดของระบบการศึกษา ซึ่งเน้นการส่งเสริมทัศนคติและค่านิยมของผู้เรียนให้เป็นที่มีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมทางด้านอารมณ์ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้⁶³

ออลีม (Alleem) ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การพัฒนาคุณลักษณะและทักษะทั้งหมดของตนเพื่อให้บรรลุศักยภาพของตนเองในฐานะมนุษย์และสมาชิกของสังคม⁶⁴

พระมหาอำนาจ เตชวโร ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามนโยบาย การพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศ ตลอดจนปณิธานและภารกิจเฉพาะในการจัดการศึกษาของแต่ละสถาบัน⁶⁵

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคมทั้งในปัจจุบันและในอนาคต⁶⁶

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา⁶⁷

⁶³UNESCO, *Education for All THE QUALITY IMPERATIVE*, (France: Graphoprint Paris, 2004), 2.

⁶⁴Rashid Alleem, *Quality Education*, (Sharjah United Arab Emirates: Alleem Research & Development Center, 2018), 2.

⁶⁵พระมหาอำนาจ เตชวโร, “การพัฒนาคุณภาพการศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้,” *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย* 3, 2 (พฤษภาคม 2559): 154-162.

⁶⁶สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, *การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับจังหวัดของประเทศไทย ปีงบประมาณ 2564* (กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด, 2564), 3.

⁶⁷รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, *การบริหารงานวิชาการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในวิถีชีวิตใหม่* (สงขลา: เทมการพิมพ์, 2565), 207.

ชฎานิศ โฆษิตพิมานเวช และเอกราช โฆษิตพิมานเวช ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานการศึกษาที่มีประสิทธิผล ทำให้เกิดสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย⁶⁸

นุชนรา รัตนศิริระประภา ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่มีความเป็นเลิศทางด้านต่าง ทั้งด้านการบริหารและด้านวิชาการ โดยผ่านกระบวนการผลิตและเป็นระบบซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Products) ตามกรรมวิธีการวัดด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม⁶⁹

จากความหมายของนักวิชาการดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความเป็นเลิศทางด้านต่างๆ ทั้งด้านการบริหารและด้านวิชาการ ทำให้เกิดสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาของชาติมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกโรงยึดเป็นแบบแผนในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาและการศึกษาแห่งชาติ และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยการกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ที่เหมาะสมของผู้เรียนแต่ละบุคคล รวมทั้งตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่เกิดกับผู้เรียนและการศึกษา นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามหลักการในการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้จัดทำมาตรฐานการศึกษา

⁶⁸ชฎานิศ โฆษิตพิมานเวช และเอกราช โฆษิตพิมานเวช, “การนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปปรับปรุงสถานศึกษา, ” วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี 5, 2 (กันยายน 2565): 149-167.

⁶⁹นุชนรา รัตนศิริระประภา, **การประกันคุณภาพการศึกษา : กระบวนทัศน์ หลักการ และการปฏิบัติ** (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2566), 34.

ของชาติ พ.ศ. 2561 ในรูปของเป้าหมายที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแบบแผนในการจัดการศึกษาและจัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำเป็นของแต่ละประเภทและระดับการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์และรากฐานที่จะเกิดกับผู้เรียนทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษาและหลังจากจบการศึกษาในทุกระดับชั้น ซึ่งถือเป็น “คุณลักษณะที่สำคัญของคนไทย 4.0” ที่สามารถสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับประเทศ⁷⁰ จากมาตรฐานที่กล่าวมานี้เป็นมาตรฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาที่ทำให้แต่ละบุคคลมีความเสมอภาคกันและกันในการศึกษาของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นรวมถึงการพัฒนาคุณภาพเพราะสถานศึกษาทุกแห่งมีมุ่งหมายที่จะพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญกับการจัดการศึกษา 2 ประการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาทุกแห่งมีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน 2) มาตรฐานทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด นอกจากนี้การกำหนดมาตรฐานยังเป็นการกำหนด ความคาดหวังที่ชัดเจนให้กับครู ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการร่วมมือ ร่วมพลัง เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนด มาตรฐานการศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทุนมนุษย์และเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนต้องรับรู้และปฏิบัติงาน ในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น

มาตรฐานการศึกษามีประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผู้เรียน ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามความคาดหวังของสังคมและประเทศชาติว่าต้องการคนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร จะทำอย่างไรจึงจะเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่มาตรฐานการศึกษากำหนด
2. ครู ใช้มาตรฐานเป็นกรอบแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองตามคุณลักษณะและคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดไว้
3. ท้องถิ่นและสถานศึกษา ใช้มาตรฐานเป็นแนวทางร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้

⁷⁰สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี, 2562), 2-3.

4. พ่อแม่ผู้ปกครอง ประชาชนและผู้นำชุมชน ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ประชาชนได้รับทราบกระบวนการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้นักไทยในท้องถิ่นเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้การจัดการศึกษาช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

5. ประเทศชาติ ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือที่ทำให้ทุกองค์กร ประกอบของระบบการศึกษาขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน สู่เป้าหมายเดียวกัน และทำให้เกิดภาพการจัดการศึกษาที่มีความหมาย⁷¹

แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสิ่งสำคัญที่บ่งบอกได้อย่างชัดเจนหลายประการ ได้แก่ มีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามงานสม่ำเสมอ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาบ้านและชุมชนมีความใกล้ชิดและไว้วางใจกัน มีการตั้งความคาดหวังของผลสำเร็จไว้สูง มีความเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมืออาชีพทั้งครูและผู้บริหาร มีการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และให้เวลาผู้เรียนในการทำงานกลุ่มมากขึ้น จัดสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นอย่างมีระเบียบ สะอาด และปลอดภัย มีการจัดหลักสูตรที่ชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมาย ใช้กลวิธีในการประเมินที่หลากหลาย จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ขจัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคสำหรับความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พัฒนางานอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างเต็มที่และวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ จากแนวคิดในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ประกอบกับแนวคิดในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า ต้องเป็นมาตรฐานที่สามารถประเมินได้จริงมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ปฏิบัติได้ง่าย กระชับ และสามารถแสดงให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง ข้อมูลที่แสดงดังกล่าวสามารถแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับชาติ ดังนั้นการกำหนดมาตรฐาน จึงเน้นที่คุณภาพของผู้เรียน

⁷¹สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2561), 2-4.

คุณภาพของกระบวนการบริหาร และการจัดการและคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีแนวคิดในการกำหนดมาตรฐาน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ (หมายถึง สุขกาย สุขใจ) สติปัญญา ความรู้ (หมายถึง เป็นคนเก่ง) และยึดมั่นคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามในการดำรงชีวิตประจำวันสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (หมายถึง เป็นคนดีของคนรอบข้างและสังคม)” และในมาตรา 7 ที่ว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนร่วมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” นอกจากนี้เพื่อให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคที่ความรู้และเทคโนโลยีเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว กระทรวงศึกษาธิการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ได้ประกาศวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคนไทยยุคใหม่ว่า คนไทยยุคใหม่ต้องได้เรียนรู้ ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญา รู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติ และเป็นพลเมืองที่ดีของโลก ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ดังนั้นในการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพของผู้เรียนจึงมุ่งเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาย่อย จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้นในระดับ “ปานกลาง” ที่การมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ รวมทั้งการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกัน ในเรื่องการมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย

แลกเปลี่ยนความคิดและการแก้ปัญหา การมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ สำหรับ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นพื้นฐานในระดับ “ปานกลาง” ที่การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด และการมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกันในเรื่องความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย รวมทั้งการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

2. แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร คุณภาพของสถานศึกษา ด้านการบริหาร หลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการ ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา เน้นที่การบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา รวมทั้งระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาจะเป็นตัวสะท้อนคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี มีหลักสูตรสถานศึกษาจะมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการและเนื้อหาสาระที่เรียน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียน การสอนในสถานศึกษา ซึ่งจะสะท้อนว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ เจตคติ และพฤติกรรมตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่ หลักสูตรที่ดีควรคำนึงถึงบริบทของผู้เรียน ท้องถิ่นและชุมชน มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ หรือ จัดทำรายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียนและ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามขีดความสามารถทำให้ผู้เรียน มีความสมบูรณ์และสมดุลทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ครูและบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาที่กำหนด การพัฒนาครูและบุคลากรเน้นไปที่ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพซึ่งต้องมีการพัฒนา ที่ตรงตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในรูปแบบของการสร้างชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการ สภาพแวดล้อม และการบริการที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญ ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สถานศึกษาที่มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนที่มั่นคง สะอาด มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ

มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข ปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะส่งผลถึงความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนด้วยมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้นในระดับ “ปานกลาง” ที่เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดและระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกันในเรื่องการทำเนิกรการพัฒนาวิชาการ การพัฒนาครูและบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคม รวมทั้งการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา

3. แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งจะบ่งบอกถึงคุณภาพการจัดการศึกษา ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนที่ยอมรับกันว่าส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเน้นที่การปฏิบัติ (active learning) เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและคงทน มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้น ในระดับ “ปานกลาง” ที่การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง รวมทั้งความสามารถในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจน การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและการนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกัน ในเรื่องการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้⁷²

⁷²สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2561), 4-9.

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ได้เสนอ กรอบคุณภาพการศึกษา ที่มีส่วนช่วยในการสนับสนุนการกำหนดคุณภาพทางการศึกษาและการเปลี่ยนแปลงที่ผ่านการสร้างข้อมูล การใช้ข้อมูล การประเมินผลและการปรับปรุงผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นมิติใด มิติหนึ่งหรือทั้งหมดในระบบของคุณภาพการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประการ ดังนี้

1. คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง คุณภาพการดำรงชีวิตของผู้เรียนเริ่มจากก่อนการศึกษา ในระบบสถานศึกษา โดยองค์ประกอบที่มีผลในการสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ประกอบด้วย

- 1) สุขภาพและโภชนาการที่ดี
- 2) ประสบการณ์ด้านการเรียนรู้และทางด้านสังคมที่ดี และ
- 3) การได้รับการสนับสนุนทางการเรียนรู้จากครอบครัว

2. สภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่สามารถทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่และตลอดเวลาจนทำให้เกิดผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ในเชิงบวก ประกอบด้วย

- 1) สภาพทางกายภาพหรือสถานที่ที่อำนวยความสะดวกของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ เช่น อาคาร อุปกรณ์
- 2) โครงสร้างของสถานศึกษา เช่น หนังสือเรียน สื่อการสอน การจัดห้องเรียน ที่มีขนาดเพียงพอกับผู้เรียน และ
- 3) กฎ ระเบียบ และนโยบายของสถานศึกษา

3. เนื้อหา หมายถึง หลักสูตรของสถานศึกษาที่มุ่งหวังในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ประกอบด้วย

- 1) โครงสร้างหลักสูตร เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่เลือกปฏิบัติ และมีมาตรฐาน
- 2) เนื้อหาหลักสูตรของสถานศึกษาที่มีความเฉพาะขึ้นอยู่กับค่านิยมในท้องถิ่น และ
- 3) ความสามารถในการอ่าน การเขียน การคำนวณ และทักษะชีวิต

4. กระบวนการคุณภาพ หมายถึง การดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยปัจจัยที่สำคัญในการบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 1) การจัดการเรียนการสอนของครูอย่างมืออาชีพ
- 2) การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของครู เช่น การสัมมนา การฝึกอบรมจากภายในสถานศึกษาและองค์การภายนอกสถานศึกษา
- 3) การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และ
- 4) การใช้เทคโนโลยีในการช่วยจัดการเรียนการสอน เช่น การเรียนทางไกล ผ่านอินเทอร์เน็ตคอมพิวเตอร์

5. ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อม เนื้อหา และ กระบวนการที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งมีผลลัพธ์ที่หลากหลาย ประกอบด้วย

1) ผู้เรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น 2) การนำผลการประเมินทางการเรียนของผู้เรียน มาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 3) ทักษะชีวิตและสุขภาพของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนมีทักษะการตัดสินใจและการแสดงออกอย่างมั่นใจ ผู้เรียนมีโภชนาการ และสุขอนามัยที่ดี⁷³

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (UNESCO) ได้เสนอ การศึกษาที่มีคุณภาพสามารถพิจารณาจากกรอบและตัวชี้วัดการศึกษาที่สะท้อนถึงคุณภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้เรียน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน ความพร้อม ความรู้พื้นฐานเดิม และความเพียรพยายามในการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อผู้เรียน เช่น ทรัพยากรทางการศึกษา การสนับสนุนจากผู้ปกครอง ความต้องการทางสังคม และเศรษฐกิจ ผลกระทบจากเพื่อน และระยะเวลาในการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. ทรัพยากรของสถานศึกษา ได้แก่ สื่อการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ โครงสร้างพื้นฐานของสถานศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน และทรัพยากรบุคคล ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
4. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการสอนและการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ได้แก่ เทคนิคและวิธีการสอน กำหนดเวลาการจัดการเรียนการสอน การกำหนดขนาดชั้นเรียน การวัดและประเมินผลติดตามผู้เรียน
5. ผลลัพธ์ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ทักษะทางการอ่าน การเขียน คำนวณ คุณลักษณะอังกพิงปะสงค์ และสมรรถนะทางการเรียนรู้ ทักษะการรู้หนังสือและคณิตศาสตร์ ค่านิยม และทักษะชีวิต⁷⁴

⁷³UNICEF, **Defining Quality in Education**, accessed July 17, 2024, available from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000199104>

⁷⁴UNESCO, **Quality and learning indicators**, accessed July 17, 2024, available from <https://learningportal.iiep.unesco.org/en/issue-briefs/monitor-learning/quality-and-learning-indicators>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานการศึกษา สำหรับเป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกแห่งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายละเอียดแต่ละมาตรฐาน มีดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วยความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น

1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ ใคร่ครวญไตร่ตรองพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหอย่างมีเหตุผล

1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิดโครงการ โครงงาน ชิ้นงาน ผลผลิต

1.4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ผู้เรียนบรรลุและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิมในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติ หรือผลการทดสอบอื่น ๆ

1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติ ที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การทำงานหรืองานอาชีพ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็น ผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

2.2 มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทย

2.3 ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี

2.4 มีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัยสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่นไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมายจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

1. มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการ

ของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของต้นสังกัด รวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย สถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายหมายถึงการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควรรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาจัดระบบการจัดการพัฒนาและการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ของหลักสูตรสถานศึกษา ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็น และต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะแสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปลองค์ความรู้ นำเสนอผลงาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

2. ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผล ที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อีก

5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้⁷⁵

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา โดยได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2567 นำไปสู่การปฏิบัติ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยประกอบไปด้วยกลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ดังนี้

⁷⁵สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2561), 25-39.

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ

1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ
2. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการดูแลด้านความปลอดภัยและสามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ
3. สถานศึกษา ได้รับการพัฒนาให้มีความปลอดภัย และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
4. สถานศึกษา ได้รับการส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อความปลอดภัยของผู้เรียน

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน

1. ประชากรวัยเรียน ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคจนจบการศึกษาภาคบังคับ
2. เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ
3. ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
4. เด็กกลุ่มเสี่ยงที่จะออกจากระบบการศึกษา เด็กตกหล่น และเด็กออกกลางคัน ได้รับการช่วยเหลือให้ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

1. ผู้เรียนทุกช่วงวัย มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย
2. ผู้เรียนทุกช่วงวัย ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน สอดคล้องกับศักยภาพ ให้เป็นผู้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู
4. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. สถานศึกษามีระบบการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

6. สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบท

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับ

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบท

6. สถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพที่เหมาะสมกับบริบท⁷⁶



⁷⁶สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4, แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (กาญจนบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน, 2566), 49-56.

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ตั้งอยู่ที่ ถนนบ่อพลอย - อุโมงค์
ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี มีภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหาร
จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุม 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอบ่อพลอย
จำนวน 31 โรงเรียน อำเภอหนองปรือ จำนวน 18 โรงเรียน และ อำเภอเลาขวัญ จำนวน 41 โรงเรียน ข้อมูลจำนวน
ข้าราชการครูและบุคลากรของสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 1,339 คน ประกอบด้วย
ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน ครู จำนวน 958 คน
และบุคลากรอื่น จำนวน 273 คน⁷⁷ จำแนกได้ดังนี้

ตารางที่ 2 รายชื่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

อำเภอบ่อพลอย จำนวน 31 โรงเรียน ได้แก่			
1	โรงเรียนบ้านหนองหว้า	17	โรงเรียนบ้านพุพรหม
2	โรงเรียนบ้านช่องด่าน	18	โรงเรียนวังเขาแก้ว (หงษ์อุปถัมภ์)
3	โรงเรียนบ้านวังใหญ่	19	โรงเรียนบ้านหนองกระทุ่ม
4	โรงเรียนบ้านหนองเข้	20	โรงเรียนบ้านหนองกุ่ม
5	โรงเรียนบ้านเขาแดง	21	โรงเรียนวัดทุ่งมะสัง (มิตรภาพที่ 9)
6	โรงเรียนบ้านสามยอด	22	โรงเรียนบ้านรางขาม
7	โรงเรียนบ้านหนองเตียน	23	โรงเรียนบ้านหนองรี
8	โรงเรียนบ้านหนองโพธิ์	24	โรงเรียนบ้านหนองแกใน
9	โรงเรียนบ้านบึงหัวแหวน	25	โรงเรียนบ้านลำอิชู
10	โรงเรียนอนุบาลบ่อพลอย	26	โรงเรียนบ้านหนองสำโรง
11	โรงเรียนบ้านหนองย่างช้าง	27	โรงเรียนชุมชนบ้านหลุมรัง
12	โรงเรียนบ้านหนองกร่าง	28	โรงเรียนบ้านหนองหมู
13	โรงเรียนบ้านหลังเขา	29	โรงเรียนไทยรัฐ 21 (บ้านลำเหย)
14	โรงเรียนบ้านหนองหวาย	30	โรงเรียนบ้านยางสูง

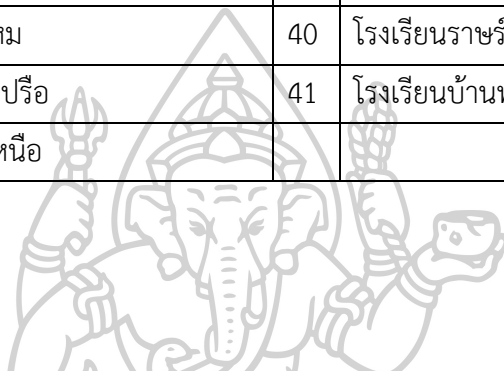
⁷⁷สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4, แผนปฏิบัติการประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2567 (กาญจนบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน, 2566), 2-4.

ตารางที่ 2 รายชื่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 (ต่อ)

อำเภอบ่อพลอย จำนวน 31 โรงเรียน ได้แก่ (ต่อ)			
15	โรงเรียนบ้านเสาหงส์	31	โรงเรียนบ้านไร่เจริญ
16	โรงเรียนบ้านวังดั่ง		
อำเภอหนองปรือ จำนวน 18 โรงเรียน ได้แก่			
1	โรงเรียนบ้านหนองผักแว่น	10	โรงเรียนวัดหนองไม้เอื้อย
2	โรงเรียนบ้านเขาหินตั้ง	11	โรงเรียนบ้านเขาหมูสี
3	โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 15 (บ้านม่วงแตง)	12	โรงเรียนบ้านหนองสาหร่าย
4	โรงเรียนบ้านเขาแหลม	13	โรงเรียนบ้านหนองตาเดช
5	โรงเรียนอนุบาลหนองปรือ	14	โรงเรียนบ้านพะยอมงาม
6	โรงเรียนบ้านหนองขอน	15	โรงเรียนบ้านหนองขอนเทพพนม
7	โรงเรียนบ้านทุ่งโป่ง	16	โรงเรียนบ้านห้อยห้วย
8	โรงเรียนเสรี-สมใจ	17	โรงเรียนบ้านหนองปลาไหล
9	โรงเรียนบ้านหนองใหญ่	18	โรงเรียนบ้านหนองแกประชาสรรค์
อำเภอเลาขวัญ จำนวน 41 โรงเรียน ได้แก่			
1	โรงเรียนบ้านหนองแสบ	22	โรงเรียนบ้านน้ำโจน
2	โรงเรียนบ้านพุบอน	23	โรงเรียนวัดใหม่ภูมิเจริญ
3	โรงเรียนบ้านรางพะยอม	24	โรงเรียนบ้านหนองไก่อ่ตอ
4	โรงเรียนอนุบาลวัดเลาขวัญ	25	โรงเรียนบ้านหนองม่วง
5	โรงเรียนบ้านหนองฝือ	26	โรงเรียนบ้านหนองโสน
6	โรงเรียนบ้านเขานางสาขหัว	27	โรงเรียนบ้านน้ำคลุ้ง
7	โรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย	28	โรงเรียนบ้านสระเตยพัฒนา
8	โรงเรียนเขาวงพระจันทร์	29	โรงเรียนบ้านตรอกสะเดา
9	โรงเรียนบ้านชุมชุมพระ	30	โรงเรียนบ้านพรหมณี
10	โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม	31	โรงเรียนบ้านหนองกะหนาก
11	โรงเรียนบ้านกรับใหญ่	32	โรงเรียนประชาพัฒนา
12	โรงเรียนบ้านหนองงูเห่า	33	โรงเรียนบ้านหนองมะสัง
13	โรงเรียนบ้านหนองประดู่	34	โรงเรียนบ้านหนองใหญ่
14	โรงเรียนบ้านหนองตาก้าย	35	โรงเรียนบ้านหนองปลิง

ตารางที่ 2 รายชื่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 (ต่อ)

อำเภอเลาขวัญ จำนวน 41 โรงเรียน ได้แก่ (ต่อ)			
15	โรงเรียนบ้านหนองเค็ด	36	โรงเรียนบ้านบะลังกา
16	โรงเรียนบ้านช่องกลิ้งช่องกรด	37	โรงเรียนบ้านหนองหวาย
17	โรงเรียนบ้านหนองนกแก้ว	38	โรงเรียนบ้านน้ำลาด
18	โรงเรียนบ้านหนองจั่น	39	โรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้
19	โรงเรียนบ้านโป่งไหม	40	โรงเรียนราษฎร์บำรุงธรรม
20	โรงเรียนบ้านหนองปรือ	41	โรงเรียนบ้านทุ่งกระบ้ำ
21	โรงเรียนบ้านตลุงเหนือ		



งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุภาพร ภิรมย์เมือง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงและเป็นในลักษณะ คล้อยตามกัน⁷⁸

จักรกฤษณ์ พันธุ์โพคา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของสถานศึกษา และการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ของ สถานศึกษา ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี คือ 1. ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กทุกด้าน 2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามประสบการณ์การบริหาร

⁷⁸สุภาพร ภิรมย์เมือง, “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3,” **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 4, 3 (มกราคม - มิถุนายน 2557): 176-177.

สถานศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ไม่เกิน 10 ปี และประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีการบริหารเชิงกลยุทธ์สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาไม่เกิน 10 ปี ทุกด้าน⁷⁹

ภริญา ชัดติยะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และด้านการประเมินและควบคุม 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย ดังนี้ 1. ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ควรตั้งจุดเด่นขององค์การออกมาและหาจุดด้อยที่ควรพัฒนา 2. ด้านการกำหนดกลยุทธ์ควรกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียนหลากหลายวิธี เช่น การระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย การวิจัยเชิงพัฒนาการระดมสมองจากผู้เชี่ยวชาญและการใช้เทคนิคตารางสัมพันธ์ 3. ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ควรแปลงกลยุทธ์และนโยบายไปสู่แผนการดำเนินงาน กำหนดรายละเอียดด้านต่าง ๆ เช่น ด้านงบประมาณ หรือวิธีการดำเนินงาน 4. ด้านการประเมินและควบคุมควรให้ความสำคัญในด้านการประเมินผลและควบคุมและต้องมีการติดตามประเมินผลตั้งแต่ก่อนลงมือปฏิบัติ ขณะที่นำไปปฏิบัติ และหลังจากสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนแล้ว⁸⁰

นัยนัปพร แก้วจิราสิน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

⁷⁹จักรกฤษณ์ พันธุ์โพคา, “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี, 2558), ก-ข.

⁸⁰ภริญา ชัดติยะ, “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2” (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), ง.

ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาใน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁸¹

พงศ์สิริ เกื้อวราห์กุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวม พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁸²

ภัสภรณ์ มุลสิน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานบุคคลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน

⁸¹นัยน์ปพร แก้วจิราสิน, “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), ง.

⁸²พงศ์สิริ เกื้อวราห์กุล, “สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร,” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 10, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562): 86-102.

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁸³

วรรณิศา บุรินทร์กุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน⁸⁴

ฐิติกาญจน์ ทำสุนา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาอำนาจเจริญ พบว่า ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการควบคุมและ

⁸³ภัสภรณ์ มูลสิน, “การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1,” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 10, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562): 243-254.

⁸⁴วรรณิศา บุรินทร์กุล, “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3,” **วารสาร มจร อุบลประิทรศน์** 5, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 109-114.

ประเมินผลกลยุทธ์สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ร้อยละ 25.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁸⁵

ชมพูนุช บุญมาวงษา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) วัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน 2) วัฒนธรรมคุณภาพจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นวัฒนธรรมคุณภาพ จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) การศึกษาคูณภาพการศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ โดยรวม พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) ผลการศึกษาคูณภาพการศึกษาของโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ตัวแปรวัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 มี 5 ตัวแปร ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำด้านคุณภาพ ด้านการยกย่องและการให้รางวัล ด้านการทำงานเป็นทีมการมีส่วนร่วมและมีการพัฒนาบุคลากร ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ และด้านการประเมินคุณภาพและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 53⁸⁶

ชนิกานต์ ม่วงเสมอ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนในกลุ่มบูรพาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนในกลุ่มบูรพาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์

⁸⁵ฐิติกาญจน์ ทำสุนา, “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาอำนาจเจริญ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2565), ง.

⁸⁶ชมพูนุช บุญมาวงษา, “วัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1,” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 16, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2565): 124-136.

ด้านการประเมินกลยุทธ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ 2) แนวทางในการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนในกลุ่มบูรพาศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในกระบวนการ บริหารเชิงกลยุทธ์ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ควรมีการเลือกกลยุทธ์เฉพาะเจาะจงที่จะดำเนินการ กำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาว สร้างกลยุทธ์ทางเลือกของโรงเรียน นำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน และมีการสื่อสารให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจเป้าหมายของกลยุทธ์ร่วมกัน 2) ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ควรมีการจัดทำแผนงานตามปฏิทินการปฏิบัติงาน กำหนดรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร ที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพ มีการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายของกลยุทธ์ที่กำหนด 3) การประเมินกลยุทธ์ ควรมีการประเมินผลร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์ทบทวน กลยุทธ์ที่ไม่ประสบความสำเร็จและนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแผนการดำเนินงานของโรงเรียน⁸⁷

สุพัชชา พลไชย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกระตุ้นให้เกิดการใช้เชาวน์ปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการสร้างบารมี ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁸⁸

ณรงวิทย์ เกิดรอด ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการเปลี่ยนแปลงในยุคความปกติใหม่ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารการเปลี่ยนแปลงยุคปกติใหม่ โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ยกเว้นด้านเทคโนโลยีสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากที่สุด

⁸⁷ชนิกานต์ ม่วงเสมอ, “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนในกลุ่มบูรพาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1” (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2566), ง.

⁸⁸สุพัชชา พลไชย, “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3,” **วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์** 10, 6 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2566): 55-65.

2) ระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาใหม่โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก 3) การบริหารการเปลี่ยนแปลงในยุคความปกติใหม่ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 คือ การวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีเพื่อการเปลี่ยนแปลง สร้างความตระหนัก และการรักษาการเปลี่ยนแปลงให้คงอยู่ โดยมีประสิทธิภาพในการทำนวยร้อยละ 56.80⁸⁹

เทิดศักดิ์ ทองย้อย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁹⁰

เอกลักษณ์ เจือมา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพผู้เรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพผู้เรียนในระดับสูงมาก และ 4) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทางของ

⁸⁹ณรงวิทย์ เกิดรอด, “เรื่อง การบริหารการเปลี่ยนแปลงในยุคความปกติใหม่ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2,” **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์** 8, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2566): 43-54.

⁹⁰เทิดศักดิ์ ทองย้อย, “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2,” **วารสารธรรมเพื่อชีวิต** 29, 3 (กรกฎาคม – กันยายน 2566): 184-197.

องค์กร ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติร่วมกันพยากรณ์คุณภาพผู้เรียน ร้อยละ 84.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁹¹

สิรินาถ คงแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁹²

ปาริชาติ คำป้อม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกัน⁹³

⁹¹เอกลักษณ์ เจือมา, “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3,” **วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา** 15, 1 (มกราคม-เมษายน 2567): 108-119.

⁹²สิรินาถ คงแก้ว, “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1,” **วารสารสิรินธรปริทรรศน์** 25, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2567): 1672-1683.

⁹³ปาริชาติ คำป้อม, “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1,” **วารสารธรรมเพื่อชีวิต** 30, 4 (ตุลาคม – ธันวาคม 2567): 426-450.

งานวิจัยต่างประเทศ

โมห์ต ยาacob และคณะ (Mohd Yaakob and others) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์และการวางแผนกลยุทธ์ในโรงเรียน: มีคุณค่าสำหรับครูหรือไม่ ผลการศึกษา พบว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาส่งผลต่อการดำเนินงาน ในสถานศึกษาที่ทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในด้านการวางแผนและ กำหนดนโยบายด้านการศึกษา⁹⁴

ฟาติมา, จาวิด และมาลิก (Fatima, Javid and Malik) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยหลายประการมีผลต่อคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การฝึกอบรมพัฒนาครู วิธีการสอน หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน นโยบายการศึกษา และขนาดของชั้นเรียน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีก เช่น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมยังมีบทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา อีกด้วย ดังนั้น ปัจจัยทั้งหมดข้างต้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ในระดับประถมศึกษา⁹⁵

เบดี, คูเคเมล และ บาร์โดเน (Bedi, Kukemelk and Bardone) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการจัดการศึกษาต่อคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชนบทเมืองกานา ผลการศึกษาพบว่า แนวทางปฏิบัติที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา เช่น การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาสติปัญญาและทักษะของนักเรียน การส่งเสริมและ สนับสนุนครู และการอำนวยความสะดวกให้กับครูในด้านทรัพยากร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ใช้แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา⁹⁶

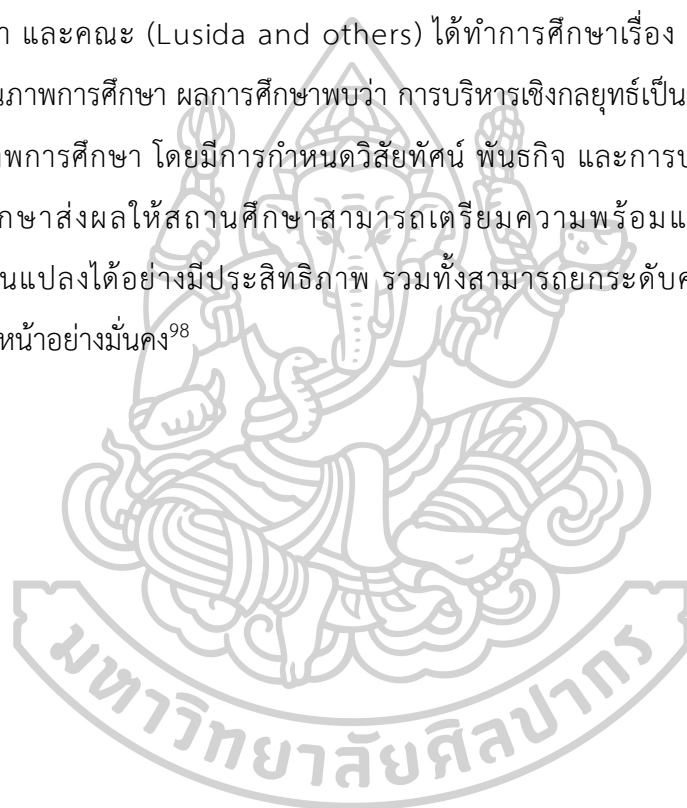
⁹⁴Mohd Yaakob and others, “Strategic Management and Strategic Planning in School: Is it Worth for Teachers?,” **Academy of Strategic Management Journal** 18, 3 (2019): 1-6.

⁹⁵Sardar Fatima, Bisma Javid, and Muhammad Shafi Malik. “Factors Affecting the Quality of Education at Primary School Level.” **Annals of Human and Social Sciences** 4, 4 (October-November 2023): 473-480.

⁹⁶Innocent Kwame Bedi, Hasso Kukemelk, and Emanuele Bardone. “Developing quality schools: A content analysis of principals’ practices, stressors, and support factors.” **South African Journal of Education** 44, 2 (May 2024): 1-13.

คามารา และคณะ (Kamara and others) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้ การบริหารเชิงกลยุทธ์ในองค์การการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ ไปปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นผู้นำ มีการกำหนด วิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการดำเนินการริเริ่มและพัฒนาเชิงกลยุทธ์ ที่สอดคล้องกับภารกิจและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาของตนเองจะส่งผลให้การจัดการศึกษา ของสถานศึกษามีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น⁹⁷

ลูสิดา และคณะ (Lusida and others) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นส่วนช่วยในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และการประเมินสภาพแวดล้อม ของสถานศึกษาส่งผลให้สถานศึกษาสามารถเตรียมความพร้อมและการปรับตัวให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถยกระดับคุณภาพทางการศึกษา ให้มีความก้าวหน้าอย่างมั่นคง⁹⁸



⁹⁷Yusufu Kamara and others, “Application of Strategic Management in Educational Organizations,” **Global Scientific and Academic Research Journal of Education and literature** 2, 7 (July 2024): 1-11.

⁹⁸Nurmalia Lusida and others, “Strategic Management in Improving Education Quality,” **Jurnal Ilmiah Edukatif** 10, 1 (June 2024): 1-11.

สรุป

จากการศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 สรุปได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กร เพื่อใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจทางการบริหารอย่างเป็นระบบ ซึ่งช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายในระยะยาว ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) 2) การกำหนดยุทธ์ (Strategy formulation) 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) และ 4) การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment) ส่วนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความเป็นเลิศทางด้านต่างๆ ทั้งด้านการบริหารและด้านวิชาการทำให้เกิดสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ 1) คุณภาพของผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ



บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 2) เพื่อทราบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 และ 3) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยใช้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาสภาพปัญหา ค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ ตำรา หลักการ แนวคิดทฤษฎี ข้อมูลทางสถิติ วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศและต่างประเทศ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เขียนวิธีการดำเนินการวิจัยให้สมบูรณ์ และเสนอโครงการ ต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบ และเสนอขออนุมัติโครงการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปตรวจสอบความเที่ยงตรงทางเนื้อหา

และหาความเชื่อมั่น แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และแปลผล

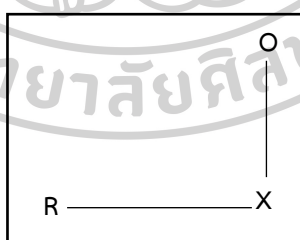
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนในการนำเสนอรายงานผลการวิจัยต่อ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ชี้แนะ จัดทำรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนด ระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือและการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัย ลักษณะ กลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non – experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้



- เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่ม
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 90 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 73 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จำแนกสถานศึกษาตามอำเภอ จำนวน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ่อพลอย จำนวน 31 โรงเรียน อำเภอหนองปรือ จำนวน 18 โรงเรียน และอำเภอเลาขวัญ จำนวน 41 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 90 โรงเรียน
2. คำนวณหาสัดส่วนกลุ่มสถานศึกษา โดยจำแนกตามอำเภอ

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 146 คน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามอำเภอ

ที่	อำเภอ	จำนวนสถานศึกษา (ประชากร)	จำนวนสถานศึกษา (กลุ่มตัวอย่าง)	ผู้ให้ข้อมูล		
				ผู้บริหาร	ครู	รวม
1	บ่อพลอย	31	25	25	25	50
2	หนองปรือ	18	15	15	15	30
3	เลาขวัญ	41	33	33	33	66
รวม		90	73	73	73	146

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน คือตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
2. ตัวแปรต้น (X_{tot}) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา ตามแนวคิดของวีเลนและคณะ (Wheelen and others) ดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis: X_1) หมายถึง การวิเคราะห์และติดตามข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์การเพื่อระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์ รวมทั้งการวิเคราะห์ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอกหรือภายในขององค์การที่ช่วยในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ขององค์การ และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยใช้วิธีการ SWOT Analysis ขององค์การ

2.2 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation: X_2) หมายถึง การวิเคราะห์และการตัดสินใจแบบมีโครงสร้างที่ช่วยให้องค์การมีเกณฑ์ในการระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การ รวมถึงการกำหนดพันธกิจที่เป็นการระบุวัตถุประสงค์หรือเหตุผลการดำเนินการขององค์การ ในรูปแบบลายลักษณ์อักษร การกำหนดวัตถุประสงค์ที่คาดหวังและวางแผนไว้ในรูปแบบลายลักษณ์อักษร และการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การเป็นการระบุสิ่งที่ต้องการให้ประสบความสำเร็จ รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดขององค์การ พร้อมทั้งการกำหนดกลยุทธ์ที่เป็นแผนหลักขององค์การ โดยการระบุวิธีการปฏิบัติเพื่อให้สามารถบรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

2.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation: X_3) หมายถึง กระบวนการนำกลยุทธ์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนงานและวิธีการ ซึ่งเป็นการระบุกิจกรรมและขั้นตอนในการปฏิบัติ นอกจากนี้มีการจัดทำงบประมาณที่ใช้ในการวางแผนและการควบคุมการปฏิบัติงาน โดยมีการแสดงรายละเอียดค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจน รวมถึงสามารถคาดการณ์ถึงผลกระทบที่มีต่อทางการเงินในอนาคตขององค์การ และการปฏิบัติในแผนงานเป็นการกำหนดลำดับรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนหลัง และการอธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติในแผนงาน โดยการจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน เพื่อทราบถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติขององค์การให้บรรลุตามเป้าหมาย

2.4 การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment: X_4)

หมายถึง กระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์การ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบประสิทธิภาพของผลการปฏิบัติงานตามที่คาดหวังไว้ พร้อมทั้งสามารถนำข้อมูลของการปฏิบัติงานนั้นมาดำเนินการแก้ปัญหา รวมถึงสามารถนำข้อมูลระยะบุดก่อนในการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพให้กับองค์การต่อไปได้

3. ตัวแปรตาม (Y_{tot}) เป็นตัวแปรที่กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

3.1 คุณภาพของผู้เรียน (Y_1) หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ รวมทั้งมีความสามารถในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดและการแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผลในการประกอบการตัดสินใจ นอกจากนี้ผู้เรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และการทำงานร่วมกันเป็นทีม สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาตนเองและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรของสถานศึกษาและมีผลการทดสอบระดับชาติในระดับก้าวหน้า มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรมและเคารพในกฎกติกาที่สถานศึกษากำหนด มีความภูมิใจในท้องถิ่นและเห็นคุณค่าของความเป็นไทย โดยมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย พร้อมทั้งสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม เชื้อชาติ และประเพณี นอกจากนี้มีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และการแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย

3.2 กระบวนการบริหารและการจัดการ (Y_2) หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจของที่สถานศึกษากำหนดไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และระบบการนิเทศภายใน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาบุคลากร การปรับปรุงและพัฒนาผลจัดการศึกษา มีการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนรอบด้าน รวมถึงการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม พร้อมทั้งมีการส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ โดยจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

ห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และการสนับสนุนจัดหาบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_3) หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของสถานศึกษา โดยผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการความช่วยเหลือพิเศษ รวมทั้งได้รับการฝึกทักษะทางด้านการแสดงออก การแสดงความคิดเห็นการนำเสนอผลงาน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิต นอกจากนี้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย ซึ่งครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียนโดยเน้นปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินผลอย่างเหมาะสม และสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา ตามแนวคิดของ วิลเลนและคณะ (Wheelen and others)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ซึ่งแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)⁹⁹ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของ ช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา/ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา/ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา/ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา/ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา/ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 1

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเชิงกลยุทธ์กับ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยการนำ แบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

⁹⁹Rensis Likert, *New Pattern of Management* (New York: McGraw-Hill, 1961),

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 30 คน

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)¹⁰⁰ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม ดังนี้ 1) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ 0.932 2) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 3 เท่ากับ 0.963 และ 3) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.974

5. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบและถูกต้อง ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือถึงคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เพื่อออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา และครู เพื่อให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองสำหรับสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้และส่งคืนทางไปรษณีย์หรือใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Google form) สำหรับสถานศึกษาที่ไม่สะดวกในการเดินทาง

¹⁰⁰Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing* (New York: Harper and Row Publisher, 1987), 161.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีหน่วยการวิเคราะห์ (unit of analysis) คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 73 โรงเรียน กำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 146 คน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาจัดข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ
3. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
4. เสนอผลการวิเคราะห์ ในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้ค่าความถี่ (frequency: f) และค่าร้อยละ (percentage: %)

2. การวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ใช้ค่ามัธยเลขคณิต (arithmetic mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) นำค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)¹⁰¹ ดังนี้

ค่ามัธยเลขคณิต 4.50 – 5.00 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์หรือคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัธยเลขคณิต 3.50 – 4.49 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์หรือคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

¹⁰¹John W. Best, **Research in Education**, 3rd ed. (New Jersey: Prentice – Hall, 1981), 174.

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 – 3.49 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์หรือคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 – 2.49 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์หรือคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 – 1.49 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์หรือคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์หรือคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy}) มีรายละเอียด โดยมีเกณฑ์การแปลผลตามแนวคิดของ ชูศรี วงศ์รัตน์ ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มากกว่า 0.70 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30 – 0.70 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ต่ำกว่า 0.30 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ¹⁰²

¹⁰²ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ 14 (กรุงเทพฯ: อมรรการพิมพ์, 2562), 363.

สรุป

การวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์หรือคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 2) เพื่อทราบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 3) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ใช้แผนแบบการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ ไม่มีการทดสอบ (the one shot, non – experimental case study) โดยใช้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 73 โรง กำหนดผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา ตามแนวคิดของ วิลเลน และคณะ (Wheelen and others) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้คือ ความถี่ (frequency : f) ร้อยละ (percentage : %) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy})

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตอบข้อคำถามของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 68 โรง รวม 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.15 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย นำเสนอเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้จากการตอบแบบสอบถามของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 68 โรง รวม 136 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (frequency: f) และค่าร้อยละ (percentage: %) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	- ชาย	45	33.09
	- หญิง	91	66.91
รวม		136	100.00
2	อายุ		
	- ไม่เกิน 30 ปี	17	12.50
	- 31 – 40 ปี	45	33.09
	- 41 – 50 ปี	62	45.59
	- 51 ปีขึ้นไป	12	8.82
รวม		136	100.00
3	ระดับการศึกษา		
	- ปริญญาตรี	60	44.12
	- ปริญญาโท	73	53.68
	- ปริญญาเอก	3	2.21
รวม		136	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
	- ผู้บริหารสถานศึกษา	68	50.00
	- ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ	68	50.00
รวม		136	100.00
5	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
	- น้อยกว่า 10 ปี	36	26.47
	- 11 – 20 ปี	70	51.47
	- 21 – 30 ปี	25	18.38
	- 31 ปีขึ้นไป	5	3.68
รวม		136	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 66.91 เพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 33.09 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุตั้งแต่ 41 - 50 ปี มีมากที่สุด จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 45.59 รองลงมา คือ อายุตั้งแต่ 31 - 40 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 33.09 อันดับสาม คือ อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และอันดับสุดท้าย คือ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.82 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 53.68 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 44.12 และอันดับสุดท้าย คือ ระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.21 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวนตำแหน่งละ 68 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 100 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11 - 20 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 51.47 รองลงมา คือ น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 26.47 อันดับสาม คือ 21 - 30 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 18.38 และอันดับสุดท้าย คือ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.68

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

จากการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 1 การบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยเลขคณิต (arithmetic mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากสถานศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 68 โรงเรียน รวม 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.15 แล้วนำค่ามัธยเลขคณิต (arithmetic mean: \bar{X}) ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)¹⁰³ ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดตามตารางที่ 5

¹⁰³John W. Best, **Research in Education** (Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1970), 190.

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม

(n = 68)

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis : X_1)	4.40	0.47	มาก	3
2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation : X_2)	4.48	0.45	มาก	1
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation : X_3)	4.46	0.46	มาก	2
4. การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment : X_4)	4.33	0.58	มาก	4
รวม (X_{tot})	4.42	0.44	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.45) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.46) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.47) และด้านการประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment) ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลชุดนี้ พบว่า มีค่าระหว่าง 0.45 – 0.58 ซึ่งหมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกเป็นรายด้าน โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) ได้ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดตามตารางที่ 6 – 9 ดังนี้

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis)

(n = 68)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis)	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการติดตามข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์การอย่างเป็นระบบ	4.44	0.57	มาก	1
2. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายในขององค์การที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การเพื่อมาระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์	4.43	0.58	มาก	2
3. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การที่เป็นโอกาสและอุปสรรคขององค์การเพื่อมาระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์	4.36	0.63	มาก	5
4. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอกหรือภายในขององค์การที่ช่วยในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ขององค์การ	4.40	0.59	มาก	3
5. สถานศึกษามีการเผยแพร่ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ	4.39	0.59	มาก	4
รวม (X_1)	4.40	0.47	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการติดตามข้อมูล จากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์การอย่างเป็นระบบ (\bar{X} = 4.44, S.D. = 0.57) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายในขององค์การที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การเพื่อมาระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (\bar{X} = 4.43, S.D. = 0.58) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอกหรือภายในขององค์การที่ช่วยในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์

ขององค์การ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.59) สถานศึกษามีการเผยแพร่ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.59) และสถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การที่เป็นโอกาสและอุปสรรคขององค์การเพื่อมาระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลชุดนี้ พบว่า มีค่าระหว่าง 0.57 – 0.63 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation)

(n = 68)

การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation)	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการตัดสินใจแบบมีโครงสร้างที่ช่วยให้องค์การมีเกณฑ์ในการระบุจุดแข็งและระบุจุดอ่อนขององค์การ	4.43	0.57	มาก	5
2. สถานศึกษามีการกำหนดพันธกิจที่เป็นการระบุวัตถุประสงค์หรือเหตุการณ์ดำเนินการขององค์การในรูปแบบลายลักษณ์อักษร	4.47	0.61	มาก	3
3. สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่คาดหวังและวางแผนไว้ในรูปแบบ ลายลักษณ์อักษร	4.51	0.54	มากที่สุด	2
4. สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดขององค์การเป็นการระบุสิ่งที่ต้องการเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ	4.53	0.58	มากที่สุด	1
5. สถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ที่เป็นแผนหลักขององค์การ โดยการระบุวิธีการปฏิบัติเพื่อให้สามารถบรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้	4.44	0.58	มาก	4
รวม (X_2)	4.48	0.45	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดขององค์การเป็นการระบุสิ่งที่ต้องการเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58) และสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่คาดหวังและวางแผนไว้ในรูปแบบลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดพันธกิจที่เป็นการระบุวัตถุประสงค์หรือเหตุผลการดำเนินการขององค์การในรูปแบบลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.61) สถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ที่เป็นแผนหลักขององค์การ โดยการระบุวิธีการปฏิบัติเพื่อให้สามารถบรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.58) และสถานศึกษามีการตัดสินใจแบบมีโครงสร้างที่ช่วยให้องค์การมีเกณฑ์ในการระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลชุดนี้ พบว่า มีค่าระหว่าง 0.54 – 0.61 ซึ่งหมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน



ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation)

(n = 68)

การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation)	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการนำกลยุทธ์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติ	4.45	0.58	มาก	4
2. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานและวิธีการ โดยการระบุงิจกรรมและขั้นตอนในการปฏิบัติ	4.55	0.54	มากที่สุด	1
3. สถานศึกษามีการจัดทำงบประมาณที่ใช้ในการวางแผน และการควบคุมการปฏิบัติงาน	4.49	0.58	มาก	3
4. สถานศึกษามีการแสดงรายละเอียดค่าใช้จ่าย ในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจน	4.50	0.57	มากที่สุด	2
5. สถานศึกษาสามารถคาดการณ์ถึงผลกระทบทางการเงินในอนาคตขององค์กรได้อย่างเหมาะสม	4.37	0.59	มาก	6
6. สถานศึกษามีการอธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติ ในแผนงาน โดยการจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติของ องค์กรให้บรรลุตามเป้าหมาย	4.42	0.58	มาก	5
รวม (X_3)	4.46	0.46	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานและวิธีการ โดยการระบุงิจกรรมและขั้นตอนในการปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.54) และสถานศึกษามีการแสดงรายละเอียดค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดทำงบประมาณที่ใช้ในการวางแผนและการควบคุมการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.58) สถานศึกษามีการนำกลยุทธ์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.58) สถานศึกษามีการอธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติในแผนงาน โดยการจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติของ องค์กรให้บรรลุตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.58) และสถานศึกษาสามารถคาดการณ์ ถึงผลกระทบทางการเงินในอนาคตขององค์กรได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลชุดนี้ พบว่า มีค่าระหว่าง 0.54 – 0.59 ซึ่งหมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบ แบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการประเมินผล และการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment)

(n = 68)

การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment)	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. สถานศึกษามีกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กร	4.29	0.67	มาก	4
2. สถานศึกษามีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของผลการปฏิบัติงานตามที่คาดหวังไว้	4.36	0.66	มาก	1
3. สถานศึกษามีการนำข้อมูลของการปฏิบัติงานนั้นมาดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	4.34	0.69	มาก	2
4. สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาระบุจุดอ่อนในการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพให้กับองค์กรได้อย่างเหมาะสม	4.32	0.64	มาก	3
รวม (X_4)	4.33	0.58	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของผลการปฏิบัติงานตามที่คาดหวังไว้ ($\bar{X} = 4.36$,

S.D. = 0.66) สถานศึกษามีการนำข้อมูลของการปฏิบัติงานนั้นมาดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.69) สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาระบุดูจุดอ่อนในการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพให้กับองค์กรได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.64) และสถานศึกษามีกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กร ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลชุดนี้ พบว่ามีค่าระหว่าง 0.64 – 0.69 ซึ่งหมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน



ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

จากการวิเคราะห์คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 2 คุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับใด ผู้วิจัย
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(standard deviation: S.D.) จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากสถานศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 68 โรงเรียน รวม 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.15 แล้วนำค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean:
 \bar{X}) ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)¹⁰⁴ ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีผลการวิเคราะห์
ดังรายละเอียดตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม

(n = 68)

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. คุณภาพของผู้เรียน (Y_1)	4.42	0.44	มาก	3
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ (Y_2)	4.46	0.45	มาก	2
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ (Y_3)	4.49	0.43	มาก	1
รวม (Y_{tot})	4.46	0.41	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$,
S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลข
คณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.43) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.46) และ

¹⁰⁴John W. Best, **Research in Education** (Englewood Cliffs: Prentice-Hall,
1970), 190.

ด้านคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.44) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลชุดนี้ พบว่า มีค่าระหว่าง 0.43 – 0.45 ซึ่งหมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อวิเคราะห์คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกเป็นรายด้าน โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) ได้ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดตามตารางที่ 11 – 13 ดังนี้

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านคุณภาพของผู้เรียน

(n = 68)

คุณภาพของผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามที่สถานศึกษากำหนดไว้	4.31	0.59	มาก	11
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแก้ปัญหา โดยใช้เหตุผลในการประกอบ การตัดสินใจ	4.46	0.58	มาก	5
3. ผู้เรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยงองค์ความรู้ และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และการทำงานร่วมกันเป็นทีม	4.35	0.58	มาก	8
4. ผู้เรียนมีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาตนเองและการทำงานอย่างสร้างสรรค์	4.35	0.60	มาก	9
5. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรของสถานศึกษา	4.38	0.62	มาก	7
6. ผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติในระดับก้าวหน้า	4.32	0.62	มาก	10
7. ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.38	0.61	มาก	6
8. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและเคารพในกฎกติกาที่สถานศึกษากำหนด	4.51	0.57	มากที่สุด	3

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านคุณภาพของผู้เรียน (ต่อ)

(n = 68)

คุณภาพของผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
9. ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและเห็นคุณค่าของความเป็นไทย โดยมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย	4.52	0.57	มากที่สุด	2
10. ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม เชื้อชาติ และประเพณี	4.54	0.58	มากที่สุด	1
11. ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และการแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย	4.49	0.60	มาก	4
รวม (Y₁)	4.42	0.44	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านคุณภาพของผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม เชื้อชาติ และประเพณี ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.58) ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและเห็นคุณค่าของความเป็นไทย โดยมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.57) และผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและเคารพในกฎกติกาที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และการแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.60) ผู้เรียนมีความสามารถในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและการแก้ปัญหา โดยใช้เหตุผลในการประกอบการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.58) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.61) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.62) ผู้เรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และการทำงานร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.58)

ผู้เรียนมีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาตนเองและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.60) ผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติในระดับก้าวหน้า ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.62) และผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลชุดนี้ พบว่า มีค่าระหว่าง 0.57 – 0.62 ซึ่งหมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

(n = 68)

กระบวนการบริหารและการจัดการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.38	0.61	มาก	9
2. สถานศึกษามีการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.54	0.56	มากที่สุด	1
3. สถานศึกษามีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.51	0.58	มากที่สุด	3
4. สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและระบบการนิเทศภายใน เพื่อนำมาใช้ใน การพัฒนาบุคลากร การปรับปรุงและพัฒนาผลจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม	4.48	0.57	มาก	5
5. สถานศึกษามีการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนรอบด้าน	4.39	0.56	มาก	8
6. สถานศึกษามีการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม	4.43	0.60	มาก	6
7. สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ ทางด้านวิชาชีพ โดยจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.51	0.56	มากที่สุด	2

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (ต่อ)

(n = 68)

กระบวนการบริหารและการจัดการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
8. สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.41	0.60	มาก	7
9. สถานศึกษามีการจัดหาการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.49	0.58	มาก	4
รวม (Y ₂)	4.46	0.45	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.56) สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ โดยจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.56) และสถานศึกษามีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดหาการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.58) สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและระบบการนิเทศภายใน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาบุคลากร การปรับปรุงและพัฒนาผลจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.57) สถานศึกษามีการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.60) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.60) สถานศึกษามีการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนรอบด้าน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.56) และสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย

วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลชุดนี้ พบว่า มีค่าระหว่าง 0.56 – 0.61 ซึ่งหมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(n = 68)

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของสถานศึกษา โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง	4.51	0.54	มากที่สุด	3
2. ครูผู้สอนมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการความช่วยเหลือพิเศษ	4.54	0.54	มากที่สุด	1
3. ครูผู้สอนมีกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะทางด้าน การแสดงออก	4.51	0.61	มากที่สุด	4
4. ครูผู้สอนมีกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้มีแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน และนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิต	4.47	0.58	มาก	7
5. ครูผู้สอนมีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย	4.49	0.58	มาก	5
6. ครูผู้สอน มีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน	4.46	0.58	มาก	8
7. ครูผู้สอนมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	4.52	0.56	มากที่สุด	2

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ต่อ)

(n = 68)

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
8. ครูผู้สอนมีการใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินผลอย่างเหมาะสม และสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้	4.44	0.58	มาก	9
9. ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.48	0.62	มาก	6
รวม (Y_3)	4.49	0.43	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ครูผู้สอนมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.54) ครูผู้สอนมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.56) ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของสถานศึกษา โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.54) และครูผู้สอนมีกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะทางด้านการแสดงออก ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ครูผู้สอนมีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.58) ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.62) ครูผู้สอนมีกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้มีแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน และนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิต ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.58) ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.46$,

S.D. = 0.58) และครูผู้สอนมีการใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินผลอย่างเหมาะสม และสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.44, S.D. = 0.58) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลชุดนี้ พบว่า มีค่าระหว่าง 0.54 – 0.62 ซึ่งหมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน



ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient: r_{xy}) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของชูศรี วงศ์รัตน์ ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

(n = 68)

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	คุณภาพของผู้เรียน (Y_1)	กระบวนการบริหารและการจัดการ (Y_2)	กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_3)	รวม (Y_{tot})
การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา				
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis : X_1)	.649**	.677**	.673**	.717**
การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation : X_2)	.621**	.736**	.674**	.729**
การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation : X_3)	.613**	.700**	.634**	.698**
การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment : X_4)	.588**	.546**	.584**	.615**
รวม (X_{tot})	.688**	.734**	.712**	.765**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 14 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาโดยภาพรวม (X_{tot}) กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.765$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน

เมื่อพิจารณาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษารายด้าน ($X_1- X_4$) กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวม (Y_{tot}) พบว่าทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะคล้ายตามกัน โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูง 2 ด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) ($r_{xy} = 0.729$) และด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) ($r_{xy} = 0.717$) ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) ($r_{xy} = 0.698$) และการประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment) ($r_{xy} = 0.615$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาโดยภาพรวม (X_{tot}) กับคุณภาพการศึกษารายด้าน ($Y_1- Y_3$) พบว่าทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะคล้ายตามกัน โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูง 2 ด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($r_{xy} = 0.734$) และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($r_{xy} = 0.712$) ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพของผู้เรียน ($r_{xy} = 0.688$)

เมื่อพิจารณาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษารายด้าน ($X_1- X_4$) กับคุณภาพการศึกษารายด้าน ($Y_1- Y_3$) พบว่าทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะคล้ายตามกัน โดยเรียงลำดับคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด 5 อันดับแรก ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับสูง 1 คู่ ได้แก่ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) กับด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($r_{xy} = 0.736$) และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง 4 คู่ ดังนี้ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) กับด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($r_{xy} = 0.700$) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) กับด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($r_{xy} = 0.677$) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) กับด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($r_{xy} = 0.674$) และด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) กับด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($r_{xy} = 0.673$) ตามลำดับ ส่วนคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุดเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง คือ การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment) กับด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($r_{xy} = 0.546$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 2) เพื่อทราบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 และ 3) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 68 โรงเรียน 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.15 สถิติที่ใช้คือ ความถี่ (frequency : f) ร้อยละ (percentage : %) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน: (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy})

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) และด้านการประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment) ตามลำดับ

2. คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการบริหารและการจัดการ และคุณภาพของผู้เรียน ตามลำดับ

3. การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน โดยการบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการมีความชัดเจนมากที่สุด รองลงมา คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคุณภาพของผู้เรียน ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 เป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางอย่างชัดเจน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร รวมทั้งมีการวางแผนและวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยให้สถานศึกษามีการดำเนินงานและการประเมินความสำเร็จขององค์กรได้ นอกจากนี้ผู้บริหารมีการดำเนินการวางแผนกลยุทธ์โดยกำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดทำ แผนงานและงบประมาณที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและการนำกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำ คู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงานให้บุคลากรสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับ เป้าหมายของสถานศึกษา อีกทั้งมีการให้การสนับสนุนบุคลากรในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และนำไปปรับปรุงแก้ไขปัญหา ได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพได้อย่างต่อเนื่อง

สอดคล้องกับงานวิจัยของนภัสภรณ์ มูลสิน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ และการประเมินและควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของเทิดศักดิ์ ทองย้อย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ และการประเมินผลและการควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ คำป้อม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การกำหนดกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการประเมินและควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของกริญา ชัดติยะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการประเมินและควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณิศา บุรินทร์กุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติกาญจน์ ทำสุนา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อภาระงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับงานวิจัยของโมห์ต ยาacob และคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์และการวางแผนกลยุทธ์ในโรงเรียน: มีคุณค่าสำหรับครูหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาส่งผลต่อการดำเนินงานในสถานศึกษาที่ทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในด้านการวางแผนและกำหนดนโยบายด้านการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของคามารา และคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ในองค์การการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นผู้นำมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการดำเนินการริเริ่มและพัฒนาเชิงกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับภารกิจและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาของตนเองจะส่งผลให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของลูลีดา และคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นส่วนช่วยในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และการประเมินสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาส่งผลให้สถานศึกษาสามารถเตรียมความพร้อมและการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถยกระดับคุณภาพทางการศึกษาให้มีความก้าวหน้าอย่างมั่นคง

เมื่อพิจารณาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดกลยุทธ์มีค่ามัธยศมคติสูงกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4 โดยผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ วางแผน และตัดสินใจอย่างรอบคอบ ซึ่งนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ความสำคัญในด้านการกำหนดกลยุทธ์และการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการระบุดูวัตถุประสงค์หลักและเหตุผลของการดำเนินงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังได้มีการวางแผนและกำหนดนโยบาย โดยพิจารณาจากแนวทางที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับทิศทางของสถานศึกษา ซึ่งมีการระบุวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากร การพัฒนาบุคลากร และการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้กำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงความสำเร็จของการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยให้สามารถปรับปรุงและพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนภัสภรณ์ มูลสิน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนด

กลยุทธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) มีการร่วมกันกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม 2) ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันกำหนด ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน 3) ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันกำหนดพันธกิจที่เป็นบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน 4) ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกอย่างเหมาะสม 5) ผู้บริหารเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดร่วมกัน เพื่อใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง 6) ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของ การจัดทำกลยุทธ์ที่ชัดเจนที่เหมาะสมกับโรงเรียน 7) ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ ที่ครอบคลุมการปฏิบัติงานทุกฝ่ายของโรงเรียนอย่างเหมาะสม 8) ผู้บริหารและคณะครูร่วมกัน เรียงลำดับโครงการ กิจกรรม นำไปสู่การปฏิบัติที่ส่งเสริมความสำเร็จในการจัดทำแผนกลยุทธ์ 9) ผู้บริหารกำหนดกลยุทธ์ได้ครอบคลุมกลยุทธ์ระดับองค์กร ระดับแผนงาน ระดับโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ของโรงเรียน และ 10) ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันกำหนด นโยบายเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานและบรรลุผลตามยุทธศาสตร์ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัย ของภิญญา ชัดติยะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา จำแนกตามรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อย ดังนี้ 1) มีการร่วมกันกำหนดพันธกิจที่เป็นบทบาทหน้าที่ชัดเจน 2) มีการร่วมกัน กำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน 3) มีการร่วมกันกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับ แผนกลยุทธ์ 4) มีการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดร่วมกันเพื่อใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ 5) มีการร่วมกัน กำหนดยุทธศาสตร์ของโรงเรียน 6) มีการร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดทำกลยุทธ์ที่ชัดเจน 7) มีการร่วมกันเรียงลำดับโครงการ กิจกรรม นำไปสู่การปฏิบัติการจัดทำแผนกลยุทธ์ 8) มีการร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ที่เป็นภาพรวมในอนาคต 9) มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของชนิกานต์ ม่วงเสมอ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนในกลุ่มบูรพาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนก

ตามรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงลำดับ จากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) มีการพัฒนาวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน 2) มีการระบุดจุดแข็งจุดอ่อนภายในโรงเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางของโรงเรียน 3) มีการเลือกกลยุทธ์ที่ดีที่สุดร่วมกันเพื่อใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีมุมมองที่ดีที่สุดในการทำความเข้าใจถึงขอบเขตของการกำหนดกลยุทธ์ 5) มีการกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ ทรัพยากรและเทคโนโลยีที่เฉพาะเจาะจงในช่วงเวลาที่ดำเนินการ 6) มีการระบุโอกาสและอุปสรรคจากภายนอกโรงเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางของโรงเรียน 7) มีการตัดสินใจเลือกภารกิจที่จะดำเนินการต่อและภารกิจที่จะยกเลิกการดำเนินการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่จะดำเนินการ 8) มีการกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวที่ชัดเจนและครอบคลุม 9) มีการสร้างกลยุทธ์ทางเลือกของโรงเรียน และ 10) มีการเลือกกลยุทธ์ที่เฉพาะเจาะจงที่จะดำเนินการต่าง ๆ ของโรงเรียน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกลักษณ์ เจือมา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรกฤษณ์ พันธุ์โพคา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ส่วนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและการประเมินใหม่ แม้ว่าจะมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก แต่ก็จัดอยู่ในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาอาจมีภาระงานอื่นที่มากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการวิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุงประสิทธิภาพ มุ่งเน้นงานด้านเอกสาร การประชุม หรือกิจกรรมเชิงพิธีการมากกว่า การบริหารงานเชิงกลยุทธ์ เมื่อไม่มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารอาจดำเนินการแก้ไขปัญหาผิดวิธี หรือไม่สามารแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างตรงจุด อาจทำให้สถานศึกษาไม่สามารถ ระบุได้ว่าอะไรคือจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องในกระบวนการเรียนการสอน หรือการบริหารจัดการ ผลลัพธ์ที่ได้ อาจไม่เป็นไปตามคาดหวัง ซึ่งอาจส่งผลให้คุณภาพการศึกษาลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของภริญา ชัตติยะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการวิจัย

พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินและควบคุม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) รายงานผลการดำเนินการตามกลยุทธ์ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ 2) ปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ของโรงเรียนที่บกพร่องให้มีความสมบูรณ์ เหมาะสมกับโรงเรียนมากขึ้น 3) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลกลยุทธ์ของโรงเรียน 4) กำหนดปฏิทินการประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียนเป็นระยะ 5) สร้างเครื่องมือในการประเมินกลยุทธ์ และ 6) ติดตามผลการประเมินกลยุทธ์ที่ดำเนินตามปฏิทินที่กำหนดไว้ ตามลำดับ สอดคล้องกับ งานวิจัยของปาริชาติ คำป้อม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินและควบคุม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับ มาก 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ ปัญหาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ 2) สถานศึกษามีการรายงานผลการ ดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ต่อที่ประชุม 3) สถานศึกษามีการติดตามและ ตรวจสอบการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ 4) ครูประพฤตินั้นเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม สถานศึกษามีการประเมินผลสำเร็จในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่สถานศึกษา กำหนดไว้ 5) สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ ที่สถานศึกษากำหนด 6) และ สถานศึกษามีการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนากลยุทธ์ในส่วนที่บกพร่อง ให้สมบูรณ์มากขึ้น ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของเทิดศักดิ์ ทองย้อย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินและการควบคุม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และ อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ผู้บริหารมีการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา 2) ผู้บริหารมีการติดตามตรวจสอบโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา 3) ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่ได้ จากการประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข หาทางแก้ไขปัญหา 4) ผู้บริหารมีการเปรียบเทียบ ผลปฏิบัติงานจริงกับผลปฏิบัติงานที่คาดหวัง 5) ผู้บริหารมีการประเมินกลยุทธ์ภายในสถานศึกษา 6) ผู้บริหารมีการระบุดูแลเชิง จุดอ่อนในแผนกลยุทธ์ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และ 7) ผู้บริหาร มีการเริ่มต้นกระบวนการใหม่อีกครั้งเพื่อพัฒนาในส่วนที่บกพร่องให้มีความสมบูรณ์ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณิศา บุรินทร์กุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินและควบคุม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนมีแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูสามารถวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเป็นขั้นตอน โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน รวมถึงการปรับเปลี่ยนเนื้อหาและเทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล มีการส่งเสริมทักษะด้านการแสดง ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและสามารถสื่อสารความคิดของตนเอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้บนพื้นฐานของความแตกต่างทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ และประเพณี การให้ความเคารพต่อกฎระเบียบของสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ให้ครูสามารถนำแนวทางที่เป็นประโยชน์มาปรับใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบ สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาทางด้าน การสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ มีการนิเทศภายในพัฒนาบุคลากร มุ่งเน้นที่การให้คำปรึกษาและการสนับสนุน มีระบบช่วยเหลือผู้เรียนที่ทำให้รู้ว่าคุณครูได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของนัยน์ปพร แก้วจิราสิน ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กระบวนการบริหารและการจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคุณภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินาถ คงแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิต

จากมากไปหาน้อย ดังนี้ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการบริหารและการจัดการและคุณภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์สิริ เกื้อวราห์กุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของชมพูช บุษุมวงษา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัสชา พลไชย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของฟาติมา, จาวิต และมาลิก ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา ผลการศึกษพบว่า ปัจจัยหลายประการมีผลต่อคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การฝึกอบรมพัฒนาครู วิธีการสอน หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน นโยบายการศึกษา และขนาดของชั้นเรียน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีก เช่น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมยังมีบทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาอีกด้วย ดังนั้นปัจจัยทั้งหมดข้างต้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาในระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเบตี, คูเคเมล และ บาร์โตน ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการจัดการศึกษาต่อคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชนบทเมืองกานา ผลการศึกษพบว่า แนวทางปฏิบัติที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา เช่น การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาสติปัญญาและทักษะของนักเรียน การส่งเสริมและสนับสนุนครู และการอำนวยความสะดวกให้กับครูในด้านทรัพยากร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาใช้แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารให้ความสำคัญการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดให้ครูผู้สอนมีแผนการเรียนรู้ที่สามารถจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด

ของสถานศึกษาได้จริง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ และปฏิบัติจริง ครูผู้สอนมีการทำสื่อการสอนที่หลากหลาย มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน และต้องมีแผนจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมมีความยืดหยุ่น สามารถนำไปปรับใช้กับผู้เรียนที่มีความต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และนำเสนอผลงาน เพื่อฝึกฝนทักษะการสื่อสารและการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และนำเสนอผลงาน เพื่อฝึกฝนทักษะการสื่อสารและการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริง มีการประเมินผลใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อช่วยให้สามารถพัฒนาทักษะและปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของนัยน์พร แก้วจิราสิน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) จัดการเรียนการสอนตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา 2) ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก 3) ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 4) มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง 5) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 6) ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ 7) จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง 8) ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมและหลากหลาย 9) ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ 10) จัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปลองค์ความรู้และนำเสนอผลงานได้ 11) มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินาถ คงแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน

เป็นสิ่งสำคัญ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้

- 1) จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง
- 2) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อดิจิทัลและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองสูงสุดตามกำลังหรือศักยภาพของตน 4) ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ 5) ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ 6) มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้จริงและส่งเสริมผู้เรียนให้ได้เรียนรู้ตรงกับความสามารถและความถนัดของตน 7) จัดการเรียนการสอนตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา 8) มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความแตกต่างของผู้เรียน 9) มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือพิเศษ 10) มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมและหลากหลายอย่างต่อเนื่อง 11) ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมพูนุช บุญมาวงษา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ส่วนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน แม้ว่าจะมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก แต่ก็จัดอยู่ในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูบางคนอาจขาดการอบรมที่เพียงพอหรือไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิธีการสอนและแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ รวมทั้งครูมีภาระงานที่มากจึงทำให้ไม่มีการสื่อสารและการร่วมมือที่ดีระหว่างผู้บริหารและครูก็อาจทำให้เกิดการขาดความเข้าใจและการสนับสนุนที่เหมาะสมในการพัฒนาผู้เรียน จึงทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ไม่ตรงตามที่หลักสูตรของสถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ มีคุณธรรม จริยธรรม การรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และการแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย มีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและการแก้ปัญหา โดยใช้เหตุผลในการประกอบ การตัดสินใจ เชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

และการทำงานร่วมกันเป็นทีม การอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินาถ คงแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีความสุขที่ดี มีภาวะโภชนาการที่สมบูรณ์ 2) ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและปรับตัว ได้ดีอย่างสร้างสรรค์ 3) ผู้เรียนมีทักษะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาตนเองในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม 4) ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น 5) ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จากพื้นฐานเดิมและบรรลุผลตามหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และกระบวนการต่าง ๆ 6) ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนและ ได้รับความรู้ตรงกับความต้องการของตนเอง 7) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร สถานศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนด 8) ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และ การคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น 9) ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง องค์ความรู้และนำประสบการณ์มาใช้ใน การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ 10) ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อ นำไปใช้แก้ปัญหาด้วยตนเองได้ 11) ผู้เรียนมีการอภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล และ 12) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ ไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ ตามลำดับสอดคล้องกับ งานวิจัยของพงศศิริ เกื้อวราห์กุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีสุขภาพ แข็งแรง ได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าครบ 5 หมู่ 2) ผู้เรียนมีประสบการณ์ และปฏิสัมพันธ์ที่ดี ช่วงวัยเด็ก 3) ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และ 4) ผู้ปกครองให้การช่วยเหลือ ดูแล สนับสนุน ในการเรียนของผู้เรียน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัสชา พลไชย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของ

สถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงวิทย์ เกิดรอด ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการเปลี่ยนแปลงในยุคความปกติใหม่ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ประสบการณ์ และความสามารถในการบริหารงานตามแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จึงส่งผลให้ระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามไปด้วย ในขณะที่เดียวกันถ้าหาก การบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ย่อมส่งผลให้ระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ตามไปด้วยเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดทิศทางไปตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งหากผู้บริหารมีการกำหนดทิศทางอย่างชัดเจน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่มีความสอดคล้องกับนโยบายการศึกษา มาตรฐานการศึกษาในระดับชาติ และท้องถิ่นที่เป็นแนวทางในการช่วยให้สถานศึกษากำหนดทิศทางการดำเนินงานของบุคลากรและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ย่อมส่งผลให้สถานศึกษานั้น ๆ พัฒนาและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ โดยดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามมาตรฐานการศึกษา เช่น ครูผู้สอนมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล

ครูมีการส่งเสริมทักษะให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสนับสนุนการบริหารจัดการและการนิเทศภายในโดยการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือครูและผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม จากที่กล่าวมาข้างต้นหากต้องการให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสนใจในการบริหารเชิงกลยุทธ์ในด้านต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับมาก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร ภิรมย์เมือง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะคล้ายตามกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกันทุกคู่ โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านการกำหนดกลยุทธ์กับด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการ โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีการกำหนดกลยุทธ์และพันธกิจที่เป็นแผนหลักของสถานศึกษา โดยมีการระบุวิธีการปฏิบัติ และระบุนวัตกรรมประสงค์เพื่อให้สามารถดำเนินการตามที่ต้องการได้ รวมทั้งการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ จากที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการดังกล่าวแล้ว ย่อมส่งผลให้การดำเนินการด้านกระบวนการบริหารและการจัดการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไปด้วย โดยผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน มีการติดตาม การนิเทศภายใน และมีการประเมินผลการพัฒนาครูและบุคลากร เพื่อนำมาใช้ในพัฒนา และปรับปรุงให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการจัดการเรียนการสอน โดยจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อผู้เรียนได้รับการบริหารจัดการทางการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร ภิรมย์เมือง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร

ด้านการจัดทำกลยุทธ์ กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการจัดการศึกษา มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและการประเมินใหม่ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมาก แต่ก็จัดอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ควรให้ความสำคัญกับการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อตรวจสอบปัญหา และอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น โดยให้การสนับสนุน กำกับดูแล และให้คำแนะนำอย่างเหมาะสมให้กับ ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุผลลัพธ์ตามที่ต้องการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรมีการจัดประชุมผลการดำเนินงานเป็นระยะ เพื่อเปิดโอกาส ให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พร้อมทั้งปรับวางแผนการดำเนินการ ให้เกิดความเหมาะสม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จได้มากขึ้น

2. จากผลการวิจัย พบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านคุณภาพของผู้เรียน มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมาก แต่ก็จัดอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ควรให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน ควรเร่งรัดและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ รวมทั้งมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้สถานศึกษา ให้มีอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด และอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย นอกจากนี้ควรนำเทคโนโลยีมาประยุกต์

ใช้ในการเรียนรู้ เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา และ AI ช่วยเสริมความเข้าใจในบทเรียน รวมถึงการให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง และพัฒนาครูและบุคลากรโดยจัดการอบรม การสัมมนาแลกเปลี่ยน การประชุมทางวิชาการ เพื่อให้มีทักษะการสอนที่ทันสมัย พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ เพื่อสร้างความมั่นใจและสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารกลยุทธ์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการประเมินผลและ การประเมินใหม่ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โดยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์มากกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ควรเน้นการกำหนดกลยุทธ์และพันธกิจที่เป็นแผนหลักของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาและเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถยึดถือปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้เป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของผู้บริหาร นักวิชาการหรือผู้ที่สนใจทั่วไปและการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 และในสังกัดอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 และในสังกัดอื่น ๆ
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 และในสังกัดอื่น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กุลเชษฐ์ มงคล. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560.

เกียรติชัย กาฬสินธุ์. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2563.

จักรกฤษณ์ พันธุ์โพคา. “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี*, 2558.

จิรัฐ ชวนชม. **แนวคิด ทฤษฎี การวางแผนกลยุทธ์ และจริยธรรมการประกอบธุรกิจสุขภาพ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2568.

ชยานิศ โฆษิตพิมานเวช. “การนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปปรับปรุงสถานศึกษา.” **วารสาร มณีเชษฐาราม วัตถุประสงค์** 5, 2 (กันยายน 2565): 149-167.

ชนิกานต์ ม่วงเสมอ. “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนในกลุ่มบูรพาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1.” *การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 2566.

ชมพูนุช บุญมาวงษา. “วัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1.” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ** 16, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2565): 124-136.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. **การบริหารงานวิชาการและกรณีศึกษาภายในสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560.

ชูศรี วงศ์รัตน์. **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์, 2562.

ฐาปนา ฉิ่งไพศาล. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. นนทบุรี: ธนัชการพิมพ์, 2560.

ฐิติกาญจน์ ทำสุนา. “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาอำนาจเจริญ.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 2565.

- เทิดศักดิ์ ทองย้อย. “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2.” **วารสารธรรมเพื่อชีวิต** 29, 3 (กรกฎาคม – กันยายน 2566): 184-197.
- นริดา เวชญาลักษณ์. **การประยุกต์ใช้ TQM ในการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: วนิดาการพิมพ์, 2563.
- นัยน์ปพร แก้วจิราสิน. “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561.
- นุชนรา รัตนศิริระประภา. **การประกันคุณภาพการศึกษา : กระบวนทัศน์ หลักการ และการปฏิบัติ**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2566.
- ประดิษฐ์ ดีวัฒนกุล. **เอกสารประกอบการเรียนการสอนการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565.
- ประยงค์ มีใจชื้อ. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2563.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. **พื้นฐานการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มิน เซอร์วิส ซัพพลาย, 2562.
- ปาริชาติ คำป้อม. “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1.” **วารสารธรรมเพื่อชีวิต** 30, 4 (ตุลาคม – ธันวาคม 2567): 426-450.
- ณรงวิทย์ เกิดรอด. “การบริหารการเปลี่ยนแปลงในยุคความปกติใหม่ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2.” **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์** 8, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2566): 43-54.
- พงศ์สิริ เกื้อวราห์กุล. “สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 10, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562): 86-102.
- พระมหาอำนาจ เดชวโร. “การพัฒนาคุณภาพการศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้.” **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย** 3, 2 (พฤษภาคม 2559): 154-162.
- ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา. **การจัดการเชิงกลยุทธ์ : เทคโนโลยีและวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.

- ภัศรณัฐ มุลสิน. “การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 10, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562): 243-254.
- ภริญา ชัดติยะ. “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2.” การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561.
- ยศกร วรรณวิจิตร. **การบริหารองค์การ**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ทันใจ, 2565.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. **การบริหารงานวิชาการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในวิถีชีวิตใหม่**. สงขลา: เทมการพิมพ์, 2565.
- โรงเรียนบ้านหนองกะหนาก. **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2566**. กาญจนบุรี: โรงเรียนบ้านหนองกะหนาก, 2566.
- โรงเรียนบ้านหนองมะสัง. **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2566**. กาญจนบุรี: โรงเรียนบ้านหนองมะสัง, 2566.
- โรงเรียนอนุบาลหนองปรือ. **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2566**. กาญจนบุรี: โรงเรียนอนุบาลหนองปรือ, 2566.
- วรรณิศา บุรินทร์กุล. “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3.” **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์** 5, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 109-114.
- วาทิต อินทุลักษณ์. **การจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2565.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. **การบริหารเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ฮาวทู อมรินทร์ พรีนติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2564.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. **แผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567**. กาญจนบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน, 2566.
- . **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566-2570) ฉบับทบทวนปีงบประมาณ 2567**. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2567. เข้าถึงได้จาก <https://online.anyflip.com/ndyxe/ntkd/mobile/index.html>.
- . **รายงานผลการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 2566**. กาญจนบุรี: กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา, 2566.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษา พิเศษ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2561.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580**. เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 กันยายน 2567. เข้าถึงได้จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับจังหวัดของประเทศไทย ปีงบประมาณ 2564**. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2564.
- . **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560.
- . **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี, 2562.
- . **มาตรฐานการศึกษาของชาติกับการประกันคุณภาพการศึกษาของคนไทย**. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด, 2560.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. **แนวทางการประกันคุณภาพภายใน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต พ.ศ.2561**. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2561.
- สิรินาท คงแก้ว. “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1.” **วารสารสิรินธรปริทรรศน์** 25, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2567): 1672-1683.
- สุพัชชา พลไชยพลไชย. “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3.” **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์** 10, 6 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2566): 55-65.
- สุภาพร ภิรมย์เมือง. “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.” **วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร** 4, 3 (มกราคม - มิถุนายน 2557): 176-77.
- สุนมา จันทราช. **การจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อความเป็นเลิศ**. นนทบุรี: สยามจุลละมณพล, 2567.
- อำพล นววงศ์เสถียร. **การจัดการเชิงกลยุทธ์การแสวงหาความได้เปรียบในการแข่งขัน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, 2562.
- เอกลักษณ์ เจือมา. “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3.” **วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา** 15, 1 (มกราคม-เมษายน 2567): 108-19.

ภาษาอังกฤษ

- Alleem, Rashid. **Quality Education**. Sharjah *United Arab Emirates*: Alleem Research & Development Center, 2018.
- Bedi, Innocent Kwame, Hasso Kukemelk, and Emanuele Bardone. “Developing Quality Schools: A Content Analysis of Principals’ Practices, Stressors, and Support Factors. ” **South African Journal of Education** 44, 22 (May 2024): 1-13.
- Best, John W. **Research in Education**. 3rd ed. New Jersey: Prentice – Hall, 1981.
- Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper and Row Publisher, 1987.
- David, Fred R, Forest David, and Meredith E. David. **Strategic Management concepts and cases**. 18th ed. New York: Pearson, 2023.
- Dess, Gregory G., and others. **Strategic management text & case**. 10th ed. New York: McGraw-Hill Education, 2021.
- Fatima, Sardar, Bisma Javaid, and Muhammad Shafi Malik. “Factors Affecting the Quality of Education at Primary School Level.” **Annals of Human and Social Sciences** 4, 4 (October-November 2023): 473-80.
- Gamble, John E., Margaret A. Peteraf, and Arthur A. **Essentials of STRATEGIC MANAGEMENT: The Quest for Competitive Advantage**. 6th ed. United States of America: McGraw-Hill Education, 2019.
- Goetsch, David L., and Stanley B. Davis. **Quality Management for organizational excellence introduction to total quality**. 8th ed. New Jersey: Pearson, 2016.
- Hitt, Michael A., R. Duane Ireland, and and Robert E. **Strategic Management: Competitiveness & Globalization: Concepts and Cases**. 13th ed. United Kingdom: Pearson Education, 2020.
- Kamara, Yusufu, and others. “Application of Strategic Management in Educational Organizations.” **Global Scientific and Academic Research Journal of Education and literature** 2, 7 (July 2024): 1-11.
- Likert, Rensis. **New Pattern of Management**. New York: McGraw-Hill, 1961.
- Lunenburg, Frederick C., and Allan Ornstein. **Educational Administration: Concepts and Practices**. 7th ed. California: SAGE Publications, 2022.

- Lusida, Nurmalia, and others. "Strategic Management in Improving Education Quality." **Jurnal Ilmiah Edukatif** 10, 1 (June 2024): 1-11.
- Rothaermel, Frank T. **Strategic management**. 6th ed. New York: McGraw Hill, 2024.
- Summers, Donna C. **Quality**. 5th ed. United States of America: Pearson, 2014.
- UNESCO. **Education for All THE QUALITY IMPERATIVE**. France: Graphoprint Paris, 2004.
- . **Quality and learning indicators**. accessed July 17, 2024. available from <https://learningportal.iiep.unesco.org/en/issue-briefs/monitor-learning/quality-and-learning-indicators>.
- UNICEF, **Defining Quality in Education**. accessed July 17, 2024. available from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000199104>.
- Wheelen, Thomas L., and others. **Strategic Management and Business Policy: Globalization, Innovation and Sustainability**. 16th ed. United Kingdom: Pearson, 2024.
- Yaakob, Mohd, and others. "Strategic Management and Strategic Planning in School: Is it Worth for Teachers?" **Academy of Strategic Management Journal** 18, 3 (2019): 1.





ภาคผนวก





ที่ อว 8612.2/99

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

27 มกราคม 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ชลิตา ตระกูลสุนทร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายศิริรัตน์ ขาวสอาด รหัสนักศึกษา 650620058 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ดร.วรรณสิริ สร้างเยี่ยม

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเก่ากำแพงแสน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. ดร.ฉวีวรรณ อินชุกุล

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองปลาไหล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. ดร.อัจฉราภรณ์ บัวลังกา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสำนักคร้อ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

4. ดร.เตือนใจ คคดี

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร

5. ดร.ชลิตา ตระกูลสุนทร

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา
มหาวิทยาลัยบูรพา



การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ตัวแปรต้น (X) : การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา								
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis: X₁)								
1. สถานศึกษามีการติดตามข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์การอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายในขององค์การที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การเพื่อมาระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การที่เป็นโอกาสและอุปสรรคขององค์การเพื่อมาระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอกหรือภายในขององค์การที่ช่วยในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ขององค์การ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
5. สถานศึกษามีการเผยแพร่ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation: X₂)								
6. สถานศึกษามีการตัดสินใจแบบมีโครงสร้างที่ช่วยให้้องค์การมีเกณฑ์ในการระบุจุดแข็งและระบุจุดอ่อนขององค์การ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
7. สถานศึกษามีการกำหนดพันธกิจที่เป็นการระบุวัตถุประสงค์หรือเหตุผลการดำเนินการขององค์กรในรูปแบบลายลักษณ์อักษร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8. สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่คาดหวังและวางแผนไว้ในรูปแบบลายลักษณ์อักษร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9. สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดขององค์กรเป็นการระบุสิ่งที่ต้องการเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10. สถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ที่เป็นแผนหลักขององค์กร โดยการระบุวิธีการปฏิบัติเพื่อให้สามารถบรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation: X₃)								
11. สถานศึกษามีการนำกลยุทธ์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานและวิธีการโดยการระบุกิจกรรมและขั้นตอนในการปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13. สถานศึกษามีการจัดทำงบประมาณที่ใช้ในการวางแผนและการควบคุมการปฏิบัติงาน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
14. สถานศึกษามีการแสดงรายละเอียดค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15. สถานศึกษาสามารถคาดการณ์ถึงผลกระทบทางการเงินในอนาคตขององค์กรได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
16. สถานศึกษามีการอธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติในแผนงาน โดยการจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติขององค์การให้บรรลุตามเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment: X_d)								
17. สถานศึกษามีกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์การ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18. สถานศึกษามีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของผลการปฏิบัติงานตามที่คาดหวังไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19. สถานศึกษามีการนำข้อมูลของการปฏิบัติงานนั้นมาดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20. สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาระบุจุดอ่อนในการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพให้กับองค์การได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้



ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ตัวแปรตาม (Y) : คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา								
1. คุณภาพของผู้เรียน (Y₁)								
1. ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามที่สถานศึกษากำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการอธิบาย แลกเปลี่ยนความคิดและการแก้ปัญหา โดยใช้เหตุผลในการประกอบการตัดสินใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ผู้เรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยงองค์ความรู้ และ ประสบการณ์ มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และการทำงานร่วมกันเป็นทีม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ผู้เรียนมีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาตนเอง และการทำงานอย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. ผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติในระดับก้าวหน้า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและเคารพในกฎกติกาที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9. ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและเห็นคุณค่าของความเป็นไทย โดยมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
10. ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม เชื้อชาติ และประเพณี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11. ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และการแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ (Y₂)								
12. สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13. สถานศึกษามีการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14. สถานศึกษามีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15. สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และระบบการนิเทศภายใน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาบุคลากร การปรับปรุงและพัฒนาผลจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16. สถานศึกษามีการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนรอบด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17. สถานศึกษามีการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
18. สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ โดยจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19. สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20. สถานศึกษามีการจัดหาบริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y₃)								
21. ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของสถานศึกษา โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22. ครูผู้สอนมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการความช่วยเหลือพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23. ครูผู้สอนมีกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะทางด้านการแสดงออก	+1	+1	+1	0	0	3	0.60	ใช้ได้
24. ครูผู้สอนมีกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้มีแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน และนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิต	+1	+1	+1	0	0	3	0.60	ใช้ได้
25. ครูผู้สอนมีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
26. ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27. ครูผู้สอนมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28. ครูผู้สอนมีการใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินผลอย่างเหมาะสม และสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29. ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้







ที่ อว 8612.2/166

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

14 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไร่เจริญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ด้วย นายศิริรัตน์ ขาวสะอาด รหัสนักศึกษา 650620058 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ

ลำดับที่	รายชื่อสถานศึกษา
อำเภอบ่อพลอย	
1	โรงเรียนบ้านไร่เจริญ
2	โรงเรียนบ้านลำอิฐ
3	โรงเรียนบ้านหนองโพธิ์
4	โรงเรียนบ้านหนองหมู
5	โรงเรียนบ้านสามยอด
6	โรงเรียนบ้านหนองแกใน
อำเภอหนองปรือ	
7	โรงเรียนบ้านหนองขอน
8	โรงเรียนบ้านห้วยหวาย
อำเภอเลาขวัญ	
9	โรงเรียนวัดใหม่ภูมิเจริญ
10	โรงเรียนประชาพัฒนา
11	โรงเรียนบ้านหนองเค็ด
12	โรงเรียนบ้านหนองไก่อ้อ
13	โรงเรียนบ้านชุมชนมพระ
14	โรงเรียนเขาวงพระจันทร์
15	โรงเรียนบ้านกรับใหญ่



ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

Scale 1: ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.932	.934	20

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.413	.025	.811	.786	32.707	.026	20

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
X1	78.17	84.626	.688	.928
X2	78.17	82.144	.778	.926
X3	78.17	82.764	.727	.927
X4	78.17	81.592	.720	.927
X5	78.10	84.093	.688	.928
X6	78.17	81.247	.794	.925
X7	78.13	83.016	.641	.928
X8	78.07	84.616	.624	.929
X9	78.17	83.730	.603	.929
X10	78.13	85.016	.573	.930
X11	78.37	84.378	.555	.930
X12	78.10	85.541	.515	.931
X13	78.20	86.234	.430	.933
X14	78.37	84.930	.428	.934
X15	78.07	86.961	.528	.931
X16	78.13	83.982	.610	.929
X17	78.17	85.247	.573	.930
X18	78.17	80.971	.687	.928
X19	77.93	82.064	.686	.928
X20	78.13	85.775	.559	.930

Scale 2 : ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 3 คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.



Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.963	.963	29

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.470	.083	.830	.746	9.941	.021	29

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Y1	118.27	211.099	.656	.962
Y2	118.17	214.764	.712	.961
Y3	118.30	206.838	.847	.960
Y4	118.27	215.444	.666	.962
Y5	118.23	216.185	.526	.963
Y6	118.30	214.976	.655	.962
Y7	118.30	213.803	.622	.962
Y8	118.03	216.861	.616	.962
Y9	118.23	216.323	.602	.962
Y10	118.03	218.033	.612	.962
Y11	118.13	217.844	.534	.963
Y12	118.40	206.179	.806	.960
Y13	118.20	211.200	.744	.961
Y14	118.23	213.564	.647	.962
Y15	118.20	211.200	.744	.961
Y16	118.17	215.523	.617	.962
Y17	118.23	206.599	.830	.960
Y18	118.20	214.097	.653	.962
Y19	118.03	214.378	.643	.962
Y20	118.40	206.593	.790	.961
Y21	118.23	217.357	.548	.962
Y22	118.37	207.068	.791	.961
Y23	118.23	213.013	.720	.961
Y24	118.20	214.924	.613	.962
Y25	118.17	212.557	.768	.961
Y26	118.17	212.420	.722	.961
Y27	118.17	217.730	.506	.963

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Y28	118.20	214.855	.664	.962
Y29	118.07	214.961	.669	.962



Scale 3: ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.974	.974	49

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Inter-Item Correlations	.436	-.016	.830	.846	-50.453	.021	49

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
X1	200.60	566.386	.611	.974
X2	200.60	559.766	.717	.974
X3	200.60	560.179	.704	.974
X4	200.60	558.662	.662	.974
X5	200.53	565.499	.601	.974
X6	200.60	556.524	.763	.973
X7	200.57	560.944	.622	.974
X8	200.50	563.983	.634	.974
X9	200.60	560.041	.663	.974
X10	200.57	564.806	.591	.974
X11	200.80	561.269	.628	.974
X12	200.53	566.051	.538	.974
X13	200.63	566.447	.495	.974
X14	200.80	560.717	.547	.974
X15	200.50	571.638	.474	.974
X16	200.57	563.840	.578	.974
X17	200.60	566.731	.548	.974
X18	200.60	553.490	.724	.973
X19	200.37	555.689	.743	.973
X20	200.57	567.840	.540	.974
Y1	200.53	557.637	.630	.974
Y2	200.43	562.668	.703	.974
Y3	200.57	549.013	.860	.973
Y4	200.53	562.257	.708	.974
Y5	200.50	564.810	.526	.974
Y6	200.57	562.461	.665	.974
Y7	200.57	560.737	.628	.974

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Y8	200.30	564.907	.648	.974
Y9	200.50	564.121	.629	.974
Y10	200.30	567.183	.631	.974
Y11	200.40	566.593	.561	.974
Y12	200.67	551.540	.735	.973
Y13	200.47	557.499	.720	.974
Y14	200.50	561.569	.618	.974
Y15	200.47	557.568	.718	.974
Y16	200.43	562.944	.640	.974
Y17	200.50	550.328	.801	.973
Y18	200.47	561.706	.643	.974
Y19	200.30	560.562	.681	.974
Y20	200.67	549.885	.774	.973
Y21	200.50	566.948	.538	.974
Y22	200.63	552.309	.734	.973
Y23	200.50	559.569	.720	.974
Y24	200.47	561.913	.637	.974
Y25	200.43	558.806	.769	.973
Y26	200.43	558.944	.713	.974
Y27	200.43	565.357	.565	.974
Y28	200.47	562.533	.665	.974
Y29	200.33	561.747	.701	.974



ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
และรายชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง

ที่ อว 8612/1091



คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
นครปฐม 73000

๒๖ กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ด้วย นายศิริรัตน์ ขาวสอาด รหัสนักศึกษา 650620058 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครู เพื่อประกอบการทำวิจัย ในกรณีนี้ คณะศึกษาศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

รายชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลำดับที่	รายชื่อสถานศึกษา
อำเภอบ่อพลอย	
1	โรงเรียนบ้านหนองหว้า
2	โรงเรียนบ้านช่องด่าน
3	โรงเรียนบ้านวังใหญ่
4	โรงเรียนบ้านหนองเข้
5	โรงเรียนบ้านเขาแดง
6	โรงเรียนบ้านหนองเตียน
7	โรงเรียนบ้านบึงหัวแหวน
8	โรงเรียนอนุบาลบ่อพลอย
9	โรงเรียนบ้านหนองย่างข้าง
10	โรงเรียนบ้านหนองกร่าง
11	โรงเรียนบ้านหลังเขา
12	โรงเรียนบ้านหนองหวาย
13	โรงเรียนบ้านพุพรหม
14	โรงเรียนวังเขาแก้ว (หจก.อูปลัมภ)
15	โรงเรียนบ้านหนองกระทุ่ม
16	โรงเรียนบ้านหนองกุ่ม
17	โรงเรียนวัดทุ่งมะสัง (มีตราภาพที่ 9)
18	โรงเรียนบ้านรางขาม
19	โรงเรียนบ้านหนองรี
20	โรงเรียนบ้านหนองสำโรง
21	โรงเรียนชุมชนบ้านหลุมรัง
22	โรงเรียนไทยรัฐ 21 (บ้านลำเหย)
23	โรงเรียนบ้านยางสูง
24	โรงเรียนบ้านเสาหงส์
25	โรงเรียนบ้านวังดั่ง

ลำดับที่	รายชื่อสถานศึกษา
อำเภอหนองปรือ	
26	โรงเรียนบ้านหนองผักแว่น
27	โรงเรียนบ้านเขาหินตั้ง
28	โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 15 (บ้านม่วงเต่า)
29	โรงเรียนบ้านเขาแหลม
30	โรงเรียนอนุบาลหนองปรือ
31	โรงเรียนบ้านทุ่งโป่ง
32	โรงเรียนเสรี-สมใจ
33	โรงเรียนบ้านหนองใหญ่
34	โรงเรียนวัดหนองไม้เอื้อย
35	โรงเรียนบ้านเขามูลี
36	โรงเรียนบ้านหนองสาหร่าย
37	โรงเรียนบ้านหนองตาเดช
38	โรงเรียนบ้านพะยอมงาม
39	โรงเรียนบ้านหนองปลาไหล
40	โรงเรียนบ้านหนองแกประชาสรรค์
อำเภอเลาขวัญ	
41	โรงเรียนบ้านหนองแสลบ
42	โรงเรียนบ้านพุบอน
43	โรงเรียนบ้านรางพะยอม
44	โรงเรียนอนุบาลวัดเลาขวัญ
45	โรงเรียนบ้านหนองฝื่อ
46	โรงเรียนบ้านเขานางสาวหัว
47	โรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย
48	โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม
49	โรงเรียนบ้านหนองงูเห่า
50	โรงเรียนบ้านหนองประดู่
51	โรงเรียนบ้านหนองตาก้าย
52	โรงเรียนบ้านช่องกิ้งช่องกรด

ลำดับที่	รายชื่อสถานศึกษา
53	โรงเรียนบ้านหนองนกแก้ว
54	โรงเรียนบ้านหนองจั่น
55	โรงเรียนบ้านโป่งไหม
56	โรงเรียนบ้านหนองปรือ
57	โรงเรียนบ้านตลุงเหนือ
58	โรงเรียนบ้านน้ำโจน
59	โรงเรียนบ้านหนองม่วง
60	โรงเรียนบ้านหนองโสน
61	โรงเรียนบ้านน้ำคูลิ่ง
62	โรงเรียนบ้านสระเตยพัฒนา
63	โรงเรียนบ้านตรอกสะเดา
64	โรงเรียนบ้านพรหมณี
65	โรงเรียนบ้านหนองกะหนาก
66	โรงเรียนบ้านหนองมะสัง
67	โรงเรียนบ้านหนองใหญ่
68	โรงเรียนบ้านหนองปลิง
69	โรงเรียนบ้านบะลังกา
70	โรงเรียนบ้านหนองหวาย
71	โรงเรียนบ้านน้ำลาด
72	โรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้
73	โรงเรียนบ้านทุ่งกระบ้ำ





แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4” แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และ
2) ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 1 คน

3. โปรดตอบทุกข้อคำถามตามสภาพที่แท้จริง คำตอบของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัย และไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามฉบับนี้จะเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลจะเป็นข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น

4. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและมีส่วนช่วยให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นายศิริรัตน์ ชาวสอาด

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลทั่วไป

1. เพศ	<input type="checkbox"/> ชาย	<input type="checkbox"/> หญิง
2. อายุ	<input type="checkbox"/> ไม่เกิน 30 ปี	<input type="checkbox"/> 31-40 ปี
	<input type="checkbox"/> 41-50 ปี	<input type="checkbox"/> 51 ปีขึ้นไป
3.ระดับการศึกษา	<input type="checkbox"/> ปริญญาตรี <input type="checkbox"/> ปริญญาโท <input type="checkbox"/> ปริญญาเอก	
4. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	<input type="checkbox"/> ผู้บริหารสถานศึกษา <input type="checkbox"/> ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ	
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	<input type="checkbox"/> น้อยกว่า 10 ปี	<input type="checkbox"/> 11-20 ปี
	<input type="checkbox"/> 21-30 ปี	<input type="checkbox"/> 31 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับ

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

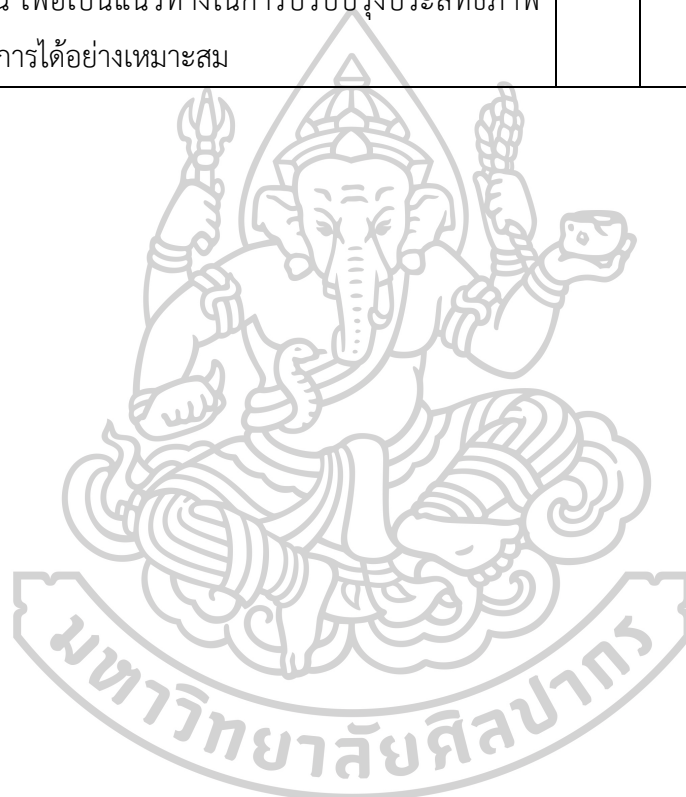
ระดับ 2 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis)					
1. สถานศึกษามีการติดตามข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์การอย่างเป็นระบบ					
2. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายในขององค์การที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การเพื่อมาระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์					
3. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การที่เป็นโอกาสและอุปสรรคขององค์การเพื่อมาระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์					
4. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอกหรือภายในขององค์การที่ช่วยในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ขององค์การ					
5. สถานศึกษามีการเผยแพร่ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ					
การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation)					
6. สถานศึกษามีการตัดสินใจแบบมีโครงสร้างที่ช่วยให้องค์การมีเกณฑ์ในการระบุจุดแข็งและระบุจุดอ่อนขององค์การ					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
7. สถานศึกษามีการกำหนดพันธกิจที่เป็นการระบุวัตถุประสงค์หรือเหตุผลการดำเนินการขององค์กรในรูปแบบลายลักษณ์อักษร					
8. สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่คาดหวังและวางแผนไว้ในรูปแบบ ลายลักษณ์อักษร					
9. สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดขององค์กรเป็นการระบุสิ่งที่ต้องการเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ					
10. สถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์ที่เป็นแผนหลักขององค์กร โดยการระบุวิธีการปฏิบัติเพื่อให้สามารถบรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้					
การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation)					
11. สถานศึกษามีการนำกลยุทธ์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติ					
12. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานและวิธีการ โดยการระบุกิจกรรมและขั้นตอนในการปฏิบัติ					
13. สถานศึกษามีการจัดทำงบประมาณที่ใช้ในการวางแผน และการควบคุมการปฏิบัติงาน					
14. สถานศึกษามีการแสดงรายละเอียดค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจน					
15. สถานศึกษาสามารถคาดการณ์ถึงผลกระทบทางการเงินในอนาคตขององค์กรได้อย่างเหมาะสม					
16. สถานศึกษามีการอธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติในแผนงาน โดยการจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติขององค์กรให้บรรลุตามเป้าหมาย					
การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment)					
17. สถานศึกษามีกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กร					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
18. สถานศึกษามีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของผลการปฏิบัติงานตามที่คาดหวังไว้					
19. สถานศึกษามีการนำข้อมูลของการปฏิบัติงานนั้นมาดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม					
20. สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาระบุดก่อนในการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพให้กับองค์กรได้อย่างเหมาะสม					



ตอนที่ 3 คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับ
คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
คุณภาพของผู้เรียน					
1. ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามที่สถานศึกษากำหนดไว้					
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและการแก้ปัญหา โดยใช้เหตุผลในการประกอบการตัดสินใจ					
3. ผู้เรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และการทำงานร่วมกันเป็นทีม					
4. ผู้เรียนมีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาตนเองและการทำงานอย่างสร้างสรรค์					
5. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรของสถานศึกษา					
6. ผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติในระดับก้าวหน้า					
7. ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					
8. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและเคารพในกฎกติกาที่สถานศึกษากำหนด					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
9. ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและเห็นคุณค่าของความเป็นไทย โดยมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย					
10. ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม เชื้อชาติ และประเพณี					
11. ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และการแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย					
กระบวนการบริหารและการจัดการ					
12. สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
13. สถานศึกษามีการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
14. สถานศึกษามีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
15. สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและระบบการนิเทศภายใน เพื่อนำมาใช้ใน การพัฒนาบุคลากร การปรับปรุงและพัฒนาผลจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม					
16. สถานศึกษามีการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ด้านการบริหารหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนรอบด้าน					
17. สถานศึกษามีการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม					
18. สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ โดยจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน					
19. สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
20. สถานศึกษามีการจัดหาบริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา					
กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
21. ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของสถานศึกษา โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง					
22. ครูผู้สอนมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการความช่วยเหลือพิเศษ					
23. ครูผู้สอนมีกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะทางด้าน การแสดงออก					
24. ครูผู้สอนมีกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้มีแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน และนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิต					
25. ครูผู้สอนมีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย					
26. ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน					
27. ครูผู้สอนมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ การจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ					
28. ครูผู้สอนมีการใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินผล อย่างเหมาะสม และสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้					
29. ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายศิริรัตน์ ชาวสอาด

วุฒิการศึกษา

พ.ศ.2561 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.)

สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

พ.ศ.2565 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ.2562 ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านหนองกะหนาก อำเภอเลาขวัญ

จังหวัดกาญจนบุรี

พ.ศ.2564 ครู โรงเรียนบ้านหนองกะหนาก อำเภอเลาขวัญ

จังหวัดกาญจนบุรี

